

HVA MÅ GJØRES

nr. 4 Kr. 5,- Avis til Norges Kommunistiske Studentforbund 1976

50 000 kr. i studie- gjeld betyr:

**350 KR. HVER
MÅNED I 28 ÅR!**
Se side 4!

**TEMA:
STUDENTKAMP**

LEDER:

HVA MÅ GJØRES

AVISA: HVA MÅ GJØRES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

Ansvarleg: Bernt Holtsmark

Avisa kjem ut med 6 nummer i året. Abonnementspris: 30 kroner

ADRESSE:
Hva må gjøres, Boks 2072,
Grønnetløkka, Oslo 5
POSTBOKS: 2 23 26 13

Velg side nå – bli med i NKS!

Denne lederen henviser seg til deg som sympatiserer med AKP(ml) og Norges Kommunistiske Studentforbund. Det er mange slike som deg rundt på lærestedene. Kanskje er du aktiv i Kvinnefronten, Palestinakomiteen eller en annen progressiv organisasjon. Kanskje har du gått i tog mot Sovjets okkupasjon av Tsjekkoslovakia eller gitt faste bidrag til arbeidere i streik. Til det vil vi si: Bli med i NKS nå!

Kanskje synes du at du har «lest for lite», at du «veit for lite» eller at du har nok å gjøre med studier og annet arbeid og synes det blir for stritt å gå på «enda et møte i uka».

Men vi er mange som tar oss tid til å gå på et ekstra møte, til å selge «Klassekampen» og til å samle inn penger til en streik. Vi er mange, men klassekampen krever at vi blir enda flere. De oppgavene vi står overfor er grenseløse.

Overalt hvor vi er, går kommunistene i spissen for å forsvare arbeiderklassen og det arbeidende folkets interesser. Vi sloss konsekvent mot all imperialism, og mot de to supermaktene USA og Sovjet som rustet til en ny verdenskrig der også Norge vil bli trukket inn. Vi arbeider for å spre den vitenskapelige sosialismen og for å overbevise flest mulig om at den eneste veien til frigjøring fra kapitalismens åk er at borgerskapet styrtes og at vi oppretter proletariats diktatur. Fordi det er i arbeiderklassen og andre undertrykte interesser, fører vi en nådeløs kamp mot dem som kaller seg «marxister», men som i praksis fører fram en borgerlig politikk og som åpent eller fordekt støtter supermakta Sovjet.

På lærestedene går vi i spissen for å reise flertallet av studentene til kamp for sine interesser. Samtidig arbeider vi for å styrke enheten mellom studenter og arbeidere, bl.a. gjennom streikestøttearbeidet. Trass i at lærestedene vrirler av revisjonistiske studentpolitikere som snakker mye om enhet

med arbeiderklassen, er det et faktum at uten kommunistene ville svært lite streikestøttearbeid i det hele tatt blitt satt igang. Studentene kan ikke stå i spissen i kampen for sosialismen, men gjennom kommunistisk arbeid på lærestedene kan flertallet av dem vinnes som viktige allierte for arbeiderklassen.

Som du skjønner, oppgavene er mange og det kreves mye av en kommunist. Når vi arbeider hardt, gjør vi det ikke av tvang, men fordi vi har innsett at det er nødvendig og at det gir resultater. Det kan være hardt å være kommunist. Ei natt ved stensilmaskina, grytidlige løpeseddelutdelinger ved bedriftsporter og liknende kan mange av oss fortelle om.

Men du vil få mye mer igjen. Innafor den kommunistiske bevegelsen vil du møte samhold og kameratskap. Du vil få oppgaver som utvikler deg politisk, hjelp og støtte til å gjennomføre dem. Du vil bli med på teoretiske studier, diskusjoner og oppsummeringer som gjør deg til en bedre klassekjemper, et nyttigere redskap for dem som sloss mot undertrykking og urett.

Lenin har påpekt at de intellektuelle har en spesiell uvilje mot organisering, og at dette er nært knytta til deres frie arbeidssituasjon og individuelle arbeidsstil. Nettopp på lærestedene er det vanlig at mange «er redde for å selge sjela si», for å «binde» seg osv. Slike ideer tjener borgerskapet. Hvor ville vi ha stått idag hvis alle tenkte slik?

Disiplin og organisering er nødvendig

om vi skal vinne fram. Borgerskapet er en mektig fiende, den faller ikke av seg sjøl. Arbeiderklassen frykter ikke organisasjon og disiplin. I kampen mot borgerskapet har de gang på gang fått lære at uten dette står de maktesløse, at uten en sterk kommunistisk bevegelse, uten en fast disiplin, kan resultatet bare bli evig slaveri under kapitalistene.

Klassekampen skjerpes, og før eller seinere må vi alle velge. Hvilken side skal vi stille oss på? Ingen kommer utenom dette spørsmålet, og i lengden er det ikke mulig å stå på sidelinja. Den som velger å henslepe livet i bedagelig passivitet, vil før eller seinere oppdage at hjertet er havna hos borgerskapet, sjøl om hjernen støtter arbeiderklassen. Velg side nå, kamerat! Ta konsekvensen av det du mener. Bli med i NKS!

Medlemsskap er åpent for alle som støtter politikken vår, som vil overholde disiplinen og betale kontingent.

hittegods

Etter leiren på Tromøya er det funnet endel gjenglemte saker. Det dreier seg om klær, primuser, kjeler, håndklær, et kamera osv. Disse sakene kan hentes på NKS-kontoret i Oslo, men det må gjøres innen 1. november!

• klipp og kommentar

nyheten

om at «Klassekampen» skal bli dagsavis før 1.mai neste år, er blitt møtt med glede av alle progressive og med mistro og dårlig skjult uro av borgerskapet. Enkelte borgere har til og med hevda at det ikke er mulig å drive en dagsavis i Norge idag uten å få millioner i statsstøtte og annonseinntekter. Men for en kommunistisk avis må det være mulig, hvis den ikke skal være overlatt til borgerskapets godvilje og i deres makt. Og vi skal vise dem at det går! I tida framvoer ruller en stor kampanje for å skaffe nye abonnenter til dagsavisa. Hvis du allerede er abonnent, så verv nye abonnenter!

nesten

400 000!

Når «Klassekampen» blir dagsavis fra 1.mai neste år, skal den ikke trykkes på et av borgerskapets trykkerier. På den tida vil den kommunistiske bevegelsens eget rotasjonstrykkeri allerede ha vært igang i flere måneder. Trykkeriet vil være en viktig seier for alle revolusjonære, og en viktig støtte for alle som reiser seg til kamp for sine interesser.

NKS driver sin egen innsamling til rotasjonstrykkeriet. Siden 1.mai har vi samla inn nesten 400.000 kr! Vi oppfordrer alle som mener at det er viktig at progressive i Norge får et trykkeri som raskt kan gi ut løpesedler om streiker, progressive blader osv.: Send penger til NKS rotasjonsfond, boks 2072, Grünerløkka, Oslo 5. Postgiro 2.26.90.82.

«demokrati» i hverdagen. .

Ungdom under utdanning kan nå tjene opptil 7100 kr. skattefritt når de jobber i feriene. Dette bør det bli slutt på, mener redaktør Knut Ribu i LOs hovedorgan «Fri Fagbevegelse», for det er en demokratisk plikt å betale skatt. De unge, som ofte er «svært opptatt av vårt demokrati og dets funksjoner», bør også yte litt til «samfunnets fellesutgifter». 10% skatt synes herr Ribu er en passende sats. På denne måten vil ungdommen også bli spart for den «store overraskelsen når de kommer ut i arbeidslivet for alvor».

Ribu kaller sitt forslag «opplæring i demokrati». Forslaget sier faktisk ganske mye om innholdet i det «demokratiet» Ribu og hans kampefeller i borgerskapet tilbyr vanlige folk!

sabotasje?

«Er studentgrupperingen som går under navnet «Sosialistisk Offensiv» blitt utsatt for politisk sabotasje ved Linjegods?», spør Arbeiderbladet 20.8. Bakgrunnen er at 10.000 presentasjonsaviser er blitt borte på veien fra Narvik til Oslo.

Saken sier mye om DNAs og Sosialistisk Offensivs holdning til progressive arbeidsfolk. Etter at DNA sjøl gikk i spissen for å opprette skandaleselskapet Linjegods og for å støtte private transportkapitalister med millioner av skattekroner, skal vanlige ansatte måtte tåle mistenkliggjøring og hets fra de samme kretsene. Frektheten er tydeligvis uten grenser!

når det regner på presten. . .

Steinar Stjernø, nestleder i SV, er på farten i Dagbladet og spør: «LO — bare for DNA-folk». Bakgrunnen er sjølsagt vedtaket om at DNA skal få 4 kr. pr. LO-medlem til sin reaksjonære valgkamp.

Nå trodde kanskje noen at Stjernø gikk klart mot dette, men der tar de feil. Stjernø sloss i stedet for å bedre SVs egen økonomi. «DNA kan godt få mye bare vi får litt!» er hans parole.

Eller som han sjøl sier det: «Dernest må det være et prinsipp at ikke noe parti skal ha monopol på støtte fra fagbevegelsen. Alle partier som fører fram krav som er i de fagorganisertes interesse, bør i prinsippet stilles likt. Det betyr selvfølgelig ikke at store og små partier nødvendigvis må få det samme beløpet...».

ananda

marga

Ananda Marga heter en organisasjon som arbeider for utbredelse av meditasjon i Norge. Organisasjonen hadde sommerleir på Tromøya i sommer, og i den forbindelse ble en folder med tittel «Social Norms» spredd til deltagerne. Til glede (og nytte?) for leserne bringer vi noen av de 40 reglene.

«Når du gjesper, skal du dekke over munnen, og samtidig knipse med fingrene». «Kritiser ikke andres feil og mangler». «Urinér ikke fra stående stilling». «Ta flytende føde når ditt venstre nesebor er aktivt og fast føde når ditt høyre dominerer». «Dusj ikke i stående stilling». «Sitt ikke i Zamindary-stilling og bevege føttene på en fjollete måte».

For å teste lesernes skarphet spør vi nå: Hvilke av disse reglene er originale fra Ananda Marga, og hvilke har vi funnet på sjøl? Du vil finne svaret et annet sted på denne sida.

Helt riktig. Alle reglene er hentet fra Ananda Margas brosjyre! Les og lær! Og hvis du noen gang ser en som sitter i et pissor, så vet du hvor han hører til!

KURRANSEN
SVAR PÅ KON-

muldvarp nytt

De norske trotskistene har prøvd diverse krumspring for å slippe å bli avslørt som sosialimperialismens støtte-spillere i forbindelse med demonstrasjonene 24.august. I DNS sist høst uttalte de at det ville være galt å reise kamp mot en sovjetisk okkupasjon av Norge. Nå ville de plutselig slutte opp om demonstrasjon en, om enn «på et annet politisk grunnlag». Dette grunnlaget var sjølsagt pro-imperialistisk og reaksjonært, og ble skarpt avvist av arrangørene.

Trotskistene på Island er mer «prinsippfaste» og sier like godt klart ut at de støtter okkupasjonen. Deres begrunnelse er at «Invasjonen forsvaret Oktober-revolusjonens landevinninger og sosialismen». Avdelingen av 4. internasjonale på Island er også medlem av World Federation of Democratic Youth, en organisasjon der Bresjnev har bukta og begge endene. Sammen med islandske revisjonister og sosialdemokrater dro nylig flere «muldvarper» til Moskva på WFDY-fest.

Mange trotskister på Island har søkt medlemsskap, og blitt tatt opp i det revisjonistiske partiet. Nok en gang er det bekrefta at trotskisme og revisjonisme er to sider av samme sak, — som erty og gulrot i samme borgerlige suppe.

abonner på HVA MÅ GJØRES

ET LIV SOM GJELDSSLAVER?

Visste du at med ei studiegjeld på 50 000 kroner må du betale tilbake nesten 350 kroner i måneden til Lånekassa de neste 28 åra? Sikkert ikke, og det gjelder nok de fleste. I løpet av de åra de er under utdanning, er det få skoleelever og studenter som tenker noe særlig på den økonomiske situasjonen de vil stå i etter at utdanninga er avslutta. Fra tidligere generasjoner av akademikere har en ofte fått høre at tilbakebetalinga av studiegjelda ikke var noe stort problem. Men som vi skal vise, er situasjonen idag en helt annen. Gjeldsbyrden blir tyngre og tyngre. Dette er et resultat av statens politikk, og nå må det reises kamp for å snu den utviklinga som er igang!

La oss ta noen eksempler

Det er ikke nødvendig å se mye på den faktiske situasjonen, før en skjønner at for det store flertallet av unge er det alt annet enn gull og grønne skoger som venter i framtida.

La oss først se litt nærmere på en som utdanner seg til cand. mag. eller tar en annen utdanning av tilsvarende lengde (ca. 5 år). Vanlig studiegjeld for en slik utdanning idag er ca. 50 000 kroner. (For en som begynner i 1976 vil den minst bli 75 000 kroner).

Kort tid etter avslutta eksamen vil den vordende adjunkt motta en «betalingsplan» fra Statens Låne-

kasse for Utdanning, og dette blir med sikkerhet en lite hyggelig overraskelse. Der framgår det nemlig at de 50 000 kronene han eller hun har lånt, nå plutselig er blitt til 115 500 kroner! Disse pengene skal betales tilbake med 56 halvårige avdrag á 2060 kroner. Hver eneste måned de neste 28 åra skal lånekassa altså ha sine 344 kroner!

For lektor- eller anne hovfedsfagsutdanning er vanlig studiegjeld idag 75 000 kroner. Da er lånekassas svar 56 halvårige avdrag á kr. 3095, eller kr. 516 hver måned.

Heller ikke folk som tar kortere utdanning slipper billig fra det. En studiegjeld på 30 000 kroner betyr

at du hver måned de neste 22 åra skal ut med 230 kroner.

Gift deg ikke med en student!

Hvis to med høyree utdanning skulle finne på å gifte seg med hverandre, vil familiebudsjettet få to slike utgiftsposter.

For å illustrere hva dette betyr, skal vi se nærmere på et ektepar med to barn der begge har full jobb som lektorer. Idag vil de, etter at skatten er trukket, ha noe under 5000 kroner utbetalt. Lånekassa tar 1032 kroner pr. måned. Hvis de får dagjemsplasser til unga, må de ut med ca. 1100 kroner til dette. Setter vi de samla utgiftene til bolig lys og brensel til 1000 kroner, vil denne familien sitte igjen med godt under 2000 kroner i måneden inklusive barnetrygd. Det rekker knapt til mat for en familie på fire. Og husk at vi i dette eksemplet har forutsatt at begge er i full jobb!

At vi med stor sannsynlighet kan finne endel slike lektor-ektepar i køene til sosialkontoret om endel år, sier mye om situasjonen.

Akademisk arbeidsløshet?

I tillegg til det som er nevnt henger også trusselen om arbeidsløshet etter avslutta utdanning over mange av oss. Rasjonaliseringa i skolen, større klasser og mindre bevilgninger har allerede skapt det staten kaller «overproduksjon» av lærere. Nedtrappinga innafør helse og sosialsektoren gjør framtida utrygg for mange.

Men sjøl om vi ser helt bort fra dette, krever situasjonen at noe gjøres raskt. Det er opptil oss sjøl om vi vil henslepe resten av vår levetid som en ny type husmenn, gjeldsslaver som fullstendig er prisgitt statens, lånekassas og bolighaienes herredømme. Skal vi forandre noe, må vi sjøl reise kampen, ingen andre gjør det for oss.

På de neste sidene vil du finne stoff om hva NKS mener er årsakene til den situasjonen vi står i, hvilke konsekvenser det har, og hva vårt svar og våre krav må være.

Det er lett å få øye på de to viktigste årsakene til at gjeldsbyrden har hatt ei eksplosiv utvikling de siste åra. Den første er den stadig synkende stipendandelen, og den andre er rentepolitikken. I denne artikkelen skal vi belyse dette med tall og endel sitater fra årsmeldinga til Statens Lånekasse for 1975, ei melding som fikk endel folkevalgte til å gi uttrykk for sin «bekymring» da den ble foredratt i Stortinget av Kjøl Egeland, – en «bekymring» som sjølsagt var glemt da satsene for skoleåret 76/77 ble vedtatt. Her legger vi også fram de krava NKS mener studentene bør reise.

Borteboerstipendet

Den første tabellen vi har saksa fra Lånekassas årsmelding, viser utviklinga av borteboerstipendet og stipendandelen de siste åra. Heller ikke styret i lånekassa finner grunn til å gi uttrykk for noen begeistring over denne utviklinga.

Statistisk Sentralbyrå har latt noen hundre studenter føre nøyaktig regnskap over utgiftene sine. Resultatet av denne undersøkelsen viser at det det koster ekstra å bo utenfor hjemmet når en tar utdanning, er kr. 720 pr. måned i skoleåret 76/77. Dette må være et mini-

mumskrav til borteboerstipendet, og det er et krav vi lett kan begrunne.

Vi må også kreve at alle som bor borte skal ha borteboerstipend. Regelen om at bare de som bor minst 45 km. fra foreldrehjemmet skal få det, er horribel. En student skal altså tape tusenvis av kroner fordi han eller hun ikke ønsker å bo hjemme til de er oppimot 30 år. Gjennom det vil vi også få bort den latterlige situasjonen som nå rammer mange: Når et studentpar der begge er fra Oslo flytter sammen i egen leilighet i Oslo får ingen av dem stipend. Men i det øyeblikket de formelt gifter seg, får plutselig begge stipend!

Krava våre må være: Borteboerstipend på kr. 720 for 76/77 og borteboerstipend til alle som bor borte!

Grunnstipendet

Det grunnstipendet all ungdom under utdanning nå får, var et direkte resultat av de store lånekasseaksjonene i 1970. Fra statens side var det et forsøk på å helle

Forts. vend!

I sin kommentar til tabellen sier de: «Stipendandelen var på det høyeste 26,0% i 1969–70. Den er senere stadig gått ned og er i 1975–76 på 19,9%. Borteboerstipendet måtte dette året vært ca. kr. 360 pr. måned for at stipendandelen skulle ha nådd opp på samme nivå som i 1969–70. Også i relasjon til prisstigningen har utviklingen vært lite tilfredsstillende, idet stipendets kjøpekraft har avtatt med 13,3% tom. 1975–76». Men lånekassas styre, som sjøl er et statlig organ, stiller sjølsagt ikke noe skikkelig krav.

I følge de retningslinjene staten sjøl har satt for borteboerstipendet, skal det dekke «de merutgiftene ungdom under utdanning har ved å bo borte fra hjemmet». Idag dekker ikke stipendet engang husleia for de aller fleste, og «merutgiftene» er langt mer enn husleie. F.eks. er mange nødt til å spise mye på kantiner der prisstigninga har vært langt sterkere enn ellers i samfunnet.

Årsakene:

MINDRE STIPEND – MER RENTE

olje på opprørt hav. Inntil da hadde nemlig foreldre med barn i høyere utdanning kunne trekke fra et visst beløp på skatten, såkalt «forsørgerstonad». Nå ble dette beløpet i stedet utbetalt direkte til studentene. Staten ga inntrykk av at den hadde innfridd mye av krava med et «nytt» stipend, og samtidig kosta det ikke staten et øre.

1947 2.75%
1956 3.75%
1959 4.25%
1967 4.75%
1971 5.75%
1975 6.5 %

Renta stiger, og den stiger fortere og fortere. Og med renta stiger også gjeldsbyrden. Bare den siste rentehevinga betydde at for

hadde den i 1974 steget til 24 år og nå ligger den tett under 30 år. Dette er et direkte resultat av de synkende stipendene og den stadig økte rente.

For at avdraga ikke skal bli så store at folk ikke klarer dem, må tilbakebetalingstida økes. En konsekvens av dette er at de fleste idag betaler tilbake flere kroner i renter enn det de fikk i lån!

I Lånekassa er det nå ytra ønske om at maksimal tilbakebetalingstid skal økes fra 30 til 40 år. I 1975 måtte nemlig hele 3% av tilbakebetalingene innvilges betalingsutsettelse eller andre lettelser pga. «bosettingsutgifter, sykdom eller inntektssvikt av andre grunner».

Mulighetene er altså absolutt til stede for at mange skal få betale de siste avdraga på studielånet med de første utbetalingene fra folketrygden!

Konklusjonen

De viktigste krava for å bedre de utdanningsøkendes økonomi idag og i framtida, er krav om mer stipend og lavere rente. Vi har lagt fram vårt forslag til hvilke krav vi bør reise, og vi vil arbeide aktivt for stor oppslutning om disse krava. Vi oppfordrer alle som støtter dem til å delta aktivt i arbeidet for å reise kamp for studentenes økonomiske interesser!

Undervisningsår	Løpende kr. pr. år	Faste kr. 1974 = 100	I pst. av kostnadsnorm + grunnstipend
1972—73	900	1 023	7,8
1973—74	900	938	7,4
1974—75	900	840	6,9
1975—76	950	811	6,4
1976—77	1 000	784	5,7

Som tabell 2 viser har grunnstipendet blitt stadig «grunnere». Vi må kreve ei kraftig øking av dette stipendet, først og fremst fordi økt stipendandel er et av de viktigste midlene til å redusere gjeldsbyrda.

Renta

Utviklinga av renta siden lånekassa blei stifta i 1947:

et lån på 40 000 kroner ble det 6 000 kroner mer å betale tilbake!

Vårt krav må være at den siste rentehevinga trekkes tilbake, at renta settes ned til 5.75%!

Tilbakebetalinga

Tilbakebetalingstida har økt kraftig de siste åra. Mens gjennomsnittlig tilbakebetalingstid for universitetslån i 1964 var 9 år,

Bare kamp nytter:

Hvorfor reiter staten harde angrep mot studentenes økonomi? Er det fordi folka i departementet og på Stortinget ikke «vet» hvordan situasjonen er, fordi de ikke er klar over at stipendandelen synker sterkt osv. Nei, sjølsagt ikke! Til og med disse folka innrømmer av og til at mangt og mye ikke er som det skal, når de blir konfrontert med fakta. Ja, staten har til og med sagt at en stipendandel på 40% er et aktuelt mål å jobbe mot. Men feite ord er ren ting, og praksis det helt motsatte.

Statens politikk

Statens utdanningspolitikk er retta inn på å fylle de behova staten sjøl og borgerskapet har for utdanna ungdom. F. eks. har Norges Industriforbund for noen år sida uttrykt ønske om at langt flere må ha høyere utdanning. Staten har satt denne politikken ut i livet, men ønsker at det skal gjøres så billig som mulig.

Derfor prøver staten bevisst å velte mest mulig av det utdanninga koster over på dem som tar utdanning, og på de ansatte på lærestedene. Dette viser seg på alle områder: Lån og stipend, rentepoli-

tikken, bevilgninger til velferdstiltak, støtte til studentboliger og daghjem osv.

Hvis vi ikke har skjont at staten har en bevisst politikk som de gjennomfører, vil vi aldri oppnå bedre kår for studentene.

DKSF, og andre reaksjonære, snakker mye om «forhandlingslinja». De sier nettopp at hvis vi er flinke til å argumentere, flinke til å legge fram saka vår for de høye herrene, så vil vi oppnå mye. At de ikke kan peke på en eneste sak der forhandlinger har gitt slike resultater, er sjølsagt en annen sak, og bare en bekræftelse på at de er borgerskapets talsmenn på skoler og universiteter.

I Kirke- og Undervisningskomiteen på Stortinget sitter Otto Hauglin og sier at studentene bare ødelegger for seg sjøl når de reiser kamp og demonstrerer. Hans linje er at vi skal holde oss i ro, og håpe at folk som sier de støtter oss, skal få overtalt sosialdemokratene til å gi oss litt mer. Sjøl om vi var hyggelige og betrakta Hauglins tre år i komiteen som ei «prøvetid» for denne linja, ville resultatet uten tvil bli avskjed på grått papir.

Vi marxist-leninister hevder at bare når studentene står sammen og moter statens politikk med kamp, kan vi bedre kår våre. Uten at vi sjøl viser at vi står samla bak krava, at vi har støtte blant andre grupper og at vi er villige til å sloss for krava våre, vil vi aldri oppnå noe. Uten en kampvillig studentmasse i ryggen vil alle delegasjoner vi sender til departementet komme like tomhendte tilbake som dem NSU sender dit med jevne mellomrom.

Derfor trenger vi studenttillitsmenn som ser det som sin viktigste oppgave å reise studentene til kamp for sine interesser. Derfor trenger vi interesseorganisasjoner som ser det som viktigst å utvikle kampen og interessekamparbeidet blant vanlige studenter. Derfor trenger vi ikke interesseorganisasjoner som bruker endel av tida til å fly i resultatløse moter med departementet, og resten av tida til å forklare studentene at alt er nytteløst og at det eneste vi kan gjøre er å sette oss til å kritisere pensum og håpe at DNAs «arbeiderledere» i fagbevegelsen skal reise kampen for oss.

reis kampen!

På Norges Kommunistiske Studentforbunds sommerleire dette året, var interessekampen et av hovedtemaene. Det var stor enighet om at situasjonen krever at noe gjøres, og at NKS skulle gå i spissen for å reise kamp for studentenes og skoleelevenes økonomiske kår. Vi oppfordrer alle studenter til å slutte opp om denne kampen, – bare hvis vi er mange og står sammen kan vi oppnå noe. Leirene behandla et forslag til handlingsprogram for kampen, som vi gjengir her. Slutt opp om handlingsprogrammet og sett det ut i livet!

reis kampen

Den økonomiske forverringa og den økende gjeldsbyrda må møtes med kamp. Våre viktigste krav er at borteboerstipendet skal økes til kr. 720,- for 76/77 og gis til alle som bor borte, at grunnstipendet skal økes kraftig og at renta skal ned til 5.75%.

I alt er over 200.000 unge i høyere utdanning. Står vi sammen i kamp for disse krava, er vi en maktfaktor staten ikke kan se bort fra. Å påstå at et «opprør» blant tuse-ner av ungdom ikke kan gi resul-tater, slik enkelte gjør, er å fornekte historia fra Norge og andre land, og et ynkelig forsøk på å bortforklare at en sjøl ikke ønsker kamp.

møt angrep med kamp

Studentene utsettes også for andre angrep enn de økonomiske. Staten vil bestemme valgordning-ene våre, innsette udemokratiske styrer, avskaffe allmotenes makt, fjerne lesesaler og kantiner osv.

Alle slike angrep må møtes med motstand. De har bare støtte fra et fåtall reaksjonære på skoler og

universiteter og i hver enkelt kamp-sak må rettesnora være at alle som kan forenes skal forenes for å slå angrepet tilbake.

Å sette partipolitiske skiller eller f.eks. prinsipiell motvilje mot sam-arbeid med kommunister over kampenheten i slike konkrete saker, er bare en annen måte å støtte staten og motarbeide stu-dentenes interesser på.

delta i arbeidet

Vi oppfordrer alle studenter til å bli med i aktivt interessekamp-arbeid. Bli med i basisgruppene til interesseorganisasjonene, eller i ei lokal interessekampgruppe! Trekk andre med deg. Bare tusener på tusener av aktivister kan sikre at vi oppnår noe.

Interesseorganisasjoner som konsekvent støtter studentenes egen kamp, er en viktig støtte i ryggen. Disse organisasjonene må styrkes som kampredskaper for våre egne krav, samtidig som de uttrykker den støtten ungdom under utdanning gir til arbeidsfolk og andre som reiser kamp, og til undertrykte folk og nasjoner som sloss for sosial og nasjonal frigjøring.

Velg tillitsmenn som støtter de krava vi stiller, og som er villige

til å sloss for dem. Kast folk som i praksis viser at de går mot og saboterer denne kampen!

dann opinion vis støtten

Krava om økte stipender og lavere rente har brei støtte blant ungdom under utdanning. For å utvikle kampen, må vi danne en opi-nion. Mange studenter kjenner ikke til hvordan situasjonen er – snakk med dem og trekk dem med i aktivt arbeid. Spre opplysning om krava og hvorfor de er riktige og rettferdige. Arranger uravstemnin-ger, underskriftsaksjoner og andre aksjoner som viser at vi er mange som står sammen bak krava.

Vi må også legge vekt på å spre kunnskap om de krava vi har reist til andre grupper isamfunnet, gjen-nom annonser i avisene og på andre måter. Legg også vekt på å utvikle enhet med de ansatte på lærestedene, – en skikkelig stu-dentøkonomi trygger deres ar-beidsplasser.

stå sammen

Kravet om bedre studiefinansier-ing har brei støtte blant skole-elever og studenter, og staten og borgerskapet frykter med rette at dette skal føre til at vi reiser kamp for å bedre kåra våre. Derfor vil de – og deres støtter innafor stu-dentbevegelsen – på ulike måter forsøke å hindre at misnøyen slår ut i åpen motstand. «Splitt og hersk»-metoden har til nå vært den mest brukte.

Straks ungdom under utdanning reiser krav, skriker ulike fiender av studentkampen over seg. De hevder at hvis vi får det bedre, er det noen andre som får det verre. Populært går dette under navnet «kaketeorien».

«Kaketeorien» er en falsk teori. Hvis det var riktig at pensjonist-ene fikk mindre når studentene fikk mer, eller omvendt, skulle pen-sjonistene virkelig levd herrens glade dager. Alle vet at det ikke er tilfelle. Tvert imot, pensjonist-ene stiller sjøl krav om økte pen-sjoner, og det kravet har brei støtte blant ungdom under utdan-ning.

Studentkampens fiender forso-ker også å sette ulike grupper av ungdom under utdanning opp mot hverandre. Vårt svar må være å vise at vi står sammen i praksis.

forts. vend!

REIS KAMPEN forts.

De siste åra har yrkesskoleelevene støtta husleiestreikene blant studenter, og sett på dem som en viktig støtte til deres egen kamp for billigere hybler. Studentene har støtta gymnasiastenes krav om nynorske lærebøker osv. Det store flertallet av unge under utdanning har felles interesse av at stipenda økes kraftig og renta settes ned.

Du vil sikkert også møte dem som dresser opp «kaketeorien» sin i marxistisk frakk, og som sier at siden studentene lever av merverdien som skapes i samfunnet, må vi være forsiktige så vi ikke kommer i motsetning til arbeiderklassen. Sagt på en annen måte betyr det at når vi får mer, tar vi penga ut av lomma på arbeidsfolk. Men er det ikke tvert om? Nettopp merverdien er det økonomiske grunnlaget for at borgerskapet kan fortsette sin utbytting av arbeiderklassen, investere etter eget behov for maksimal profitt, flyndre ut viktige naturressurser, fortsette sin imperialistiske utbytting av folk i 3. verden osv. La oss ta mål av oss til å ta mer av merverdien fra borgerskapet!

Teorien om at vår kamp for en bedre økonomi står i motstrid til arbeiderklassens og andre gruppers interesser, har hatt sine varmeste talsmenn i folk som Haakon Lie. Vi kan føre kampen for bedre kår med god samvittighet. Pensjonister, arbeidsfolk, arbeidsløse ungdom og skoleungdom retter alle krav mot staten og borgerskapet. Fienden gir fra seg det den må, ikke et øre mer, til noen av oss. Å spre illusjoner om at staten og borgerskapet «gir» andre grupper noe hvis vi får mindre, er åpen støtte til den felles fienden alle disse gruppene står over for. Det vi trenger er ikke tilbakeholdenhet, men at alle reiser kamp for sine krav, og at vi gjensidig støtter hverandre.

La oss stå sammen i kampen for rettferdige krav. La oss dristig søke enhet med andre grupper som rammes av statens og borgerskapets politikk.

**Høyere stipend og lavere rente!
Nei til gjeldsslaveri!**

«baktanker»?

Når vi kommunister nå går i spissen for å reise en brei kamp for å bedre studentenes og skoleelevenes økonomiske situasjon, vil snart endel motstandere av kampen vår påstå at kommunistene har en rekke skumle «baktanker» med dette. Vi skal komme dem i forkjøpet, og samtidig si litt om hvordan vi kommunister setter den kampen studentene fører for egne interesser inn i ei videre ramme.

Som kommunister vet vi at det store flertallet av folket aldri kan få noe menneskeverdig liv under kapitalismens åk, at de vil bli utbytta og undertrykt, at de med jevne mellomrom vil bli sendt til fronten som soldater i kapitalistenes kriger. Vi vet også at forbedringer i kåra våre som vi oppnår gjennom kamp vil være midlertidige, at borgerskapet stadig vil arbeide for å undergrave og sabotere dem. Derfor slåss vi for at borgerskapet skal styrtes som herskende klasse gjennom en revolusjon, og at proletarietets diktatur skal opprettes. På skoler og universiteter arbeider vi for å vinne flest mulig studenter som faste allierte for arbeiderklassen i dagskampen og i kampen for sosialismen.

Vi reiser uten betenkeligheter studentene til kamp for å bedre sin økonomi. Kommunismen er mot urett og undertrykking, og flertallet av studentene er utsatt for økonomisk undertrykking. Vår kamp står hverken i motstrid til den kampen andre grupper fører i dag, eller i motstrid til kampen for sosialismen.

Tvert imot. Når studentene reiser seg til kamp for å bedre sine kår, vil mange av dem høste erfaringer av stor betydning for kampen for sosialismen. I den forstand har vi baktanker. Sjølsagt er det vårt ønske at kampen også skal føre til framgang for en kommunistisk politikk. Sjølsagt ønsker vi at det

skal bli klart for mange studenter at SVs prat om «fagkritikk» bare er ei linje for å hindre at det reises kamp. Sjølsagt ønsker vi at mange studenter skal forstå nødvendigheten av å stå sammen, nødvendigheten av å støtte andre grupper i kamp. Sjølsagt ønsker vi at de gjennom kampen skal få tillit til kommunistene som kampledere og at deres politiske interesse skal øke. Sjølsagt vil vi i vår propaganda gi vårt syn på de spørsmåla kampen står om, kritisere feilaktige linjer, avsløre dem som sviker kampen osv. Samtidig vil vi arbeide for at flest mulig av dere blir med i studier i marxismen-leninismen og blir med i NKS.

Alt dette ønsker vi og vi er ikke redde for å innrømme det. Vi ønsker det nettopp fordi det er i arbeiderklassens og alle andre undertryktes interesse. Men samtidig ønsker vi også at i hver konkret kampsak skal flest mulig stå sammen, trass i ulike syn på Stalin, SV eller andre spørsmål. Også det ønsker vi fordi det styrker kampen mot den felles fienden alle verdens undertrykte står over for.

Sånn er vår politikk, og vi legger den åpent fram. Vi oppfordrer alle studenter til å avise dem som ikke vil støtte kamp for rettferdige krav «fordi kommunistene er med» osv. Slike standpunkter tjener ingen andre enn staten og borgerskapet, og står direkte mot flertallet av studentenes interesser!

Hva er studenttinget i Oslo?

Studenttinget i Oslo er offisielt «studentenes høyeste organ», et slags parlament med 60 representanter valgt fra ulike institutter og skoler. Studenttinget står bl.a. for valget av de 4 studentrepresentantene til Hovedstyret i Studentsamskipnaden.

Kommunistenes holdning til dette organet er den samme som til andre parlamentariske forsamlinger. Vårt utgangspunkt er at det er oppretta for å brukes som et våpen mot studentenes interesser. Men allikevel stiller vi til valg der. Måla med det er flere. For det første vil vi bruke også dette organet til å avsløre studentpamper som går mot studentenes kamp, for det andre vil vi i størst mulig grad hindre at Studenttinget brukes aktivt mot studentflertallets interesser, for det tredje vil vi slåss for enkeltstående riktige vedtak og for det fjerde vil vi også bruke Studenttinget som en talerstol for en riktig politikk.

Framgang for kamplinja

Valget i vår må ses på som en framgang for kamplinja i interessekampen. Progressiv Front har gått i spissen for å reise studentene sjøl til kamp gjennom husleiestreiker, demonstrasjoner, annonsekam

panjer og andre aksjoner. PF stilte kandidater som også på Studenttinget ville slåss for denne linja.

SV og «boikotten»

SV stilte denne gang bare opp i noen få kretser, og andre steder propaganderte de aktivt at Studenttinget som et reaksjonært organ måtte boikottes av folk som virkelig var revolusjonære. Da de så enkelte steder ble spurt om dette betydde at SV ville boikotte det kommende Stortingsvalget, prøvde de seg med at «det var noe annet».

Realiteten bak boikottlinja er dels USVs organisatoriske svak, men viktigere er det sikkert at USV-eres maktposisjoner i Studenttingets Arbeidsutvalg og i hovedstyret i Samskipnaden, har avslørt at deres medlemmer der konsekvent gikk mot studentenes krav. I forrige periode førte dette til at laget måtte ta avstand fra alle sine representanter, såvel i hovedstyret som arbeidsutvalget. Dette førte til frustrasjon og splittelser innad, og økte heller ikke SVs oppslutning blant vanlige studenter.

Gjennom boikottlinja ville de på sin måte bidra til at en koalisjon av Grønt Gras og DKSF overtok makta, uten at SV sjøl fikk ansvaret for det.

SV: «Heller DKSF enn progressiv front».

Da det nyvalgte tinget skulle konstituere seg og velge Arbeidsutvalg og Hovedstyrerepresentanter, avslørte SV klart hva som er deres linje.

Progressiv Front foreslo for SV et Arbeidsutvalg med 4 fra PF og 2 fra USV. Den felles plattform skulle være: Mot nye prisøkinger, støtte til studentenes kamp mot forverring, mot betalte studenttiltitsverv, og mot begge supermakene i det internasjonale arbeidet.

SV gad ikke engang vurdere dette, og sa at for dem var det viktigste å hindre at Progressiv Front fikk flertall i AU. Det ville nemlig bety at NKS brukte AU i sitt «partibyggende arbeid»! SV endte opp med å støtte et AU dominert av Grønt Gras og DKSF, og SVs fraksjonsleder gikk til og med så langt at hun stemte på en DKSF-er framfor en fra Progressiv Front!

DKSF og Grønt Gras, som hadde felles fraksjon og gjensidig støtte hverandre, var sjølsagt meget tilfreds med denne reaksjonære politikken.

Valget til hovedstyret

Ved valg til Hovedstyret hadde SV et klart valg. De kunne enten stemme på Progressiv Fronts kandidater. Da ville de bli valgt. Eller de kunne stemme blankt og dermed sikre at Grønt Gras/DKSFs kandidater vant. De valgte det siste, og dermed ble også den kjente «politisosialisten» Tron Værnes, som satte inn politi mot okkupantene på Sogn, gjenvalgt. Med god grunn jubla de åpent reaksjonære for dette.

Velg progressive til NSU!

Lærdommen av dette er klar. Også i interessekampen setter SV anti-kommunisme over alt annet. Sjøl om de må støtte den svarteste reaksjon gjør de heller det enn å støtte folk som står på ei konsekvent kamplinje. Vanlige studenter må svare på dette gjennom sjøl å reise kampen på grunnplanet, og ved at vi ved neste korsvei, valga til NSU, velger representanter som ser støtten til denne kampen som det viktigste!

	Progr. Front.	Sos.Front/ USV	Sos. off.	Grønt Gras	DSM DKSF/
Hist.fil.	5	2 (-1)	1 (+1)		4
Samf.vit.	8 (+2)	1 (-3)		1 (1)	
Mat.nat.	3 (+1)	2		1 (+1)	2 (-2)
Jus	1	1		1	6
Andre	6 (+2)	1 (-3)		6 (-1)	4
Totalt	23 (+5)	7 (-7)	1 (+1)	9 (+1)	16 (-2)

Mandatfordelinga ved Studenttingsvalget i Oslo i vår, og framgang/tilbakegang i forhold til forrige valg. Grunnen til at samla mandattall er under 60, er at noen få kandidater stilte som enkeltpersoner.

Studenttingsvalga i Oslo i vår førte til klar framgang for Progressiv Front. I forhold til valget for 2 år sida har Progressiv Front hatt en framgang på over 70%. Valga viste også katastrofal tilbakegang for SV, og at den nye grupperinga «Sosialistisk Offensiv» langt fra er noen representant for «den tause majoritet» som de sjøl ynder å kalle seg.

Studenttingsvalga i Oslo:

**STERK FRAMGANG
FOR PROGGRESIV FRONT!**

KLASSEANALYSA

– Hvem er venner, hvem er fiender, hvem er vaklende lag som må vinnes for sosialismen, arbeiderklassen og revolusjonen? Dette er spørsmål som bare kan besvares gjennom den marxistiske klasseanalyse. Klasseanalyse tar stilling til hvilken klassemessig stilling ulike deler av befolkninga står i.

Hvordan vi f.eks. vurderer studentenes og de intellektuelles klassemessige stilling, er helt avgjørende for vår linje i studentkampen. Mener vi studentene er del av borgerskapet eller fast alliert til borgerskapet, har det liten mening å arbeide for å vinne mange studenter. Mener vi derimot at studentene tilhører et i hovedsak småborgerlig sosialt lag med objektiv interesse av sosialismen, taler alt for at vi satser på å vinne flertallet av dem som allierte for arbeiderklassen i revolusjonen.

NKS har ikke foretatt noen klasseanalyse av de norske studentene. Plattformen til NKS tar stilling for at flertallet av studentene har objektiv interesse av sosialismen, og karakteriserer studentene som et «hovudsakeleg småborgerleg prega» skikt. Denne artikkelen skal prøve å utdype endel saker omkring dette problemet og gi materiale til videre diskusjon. Synspunktene i artikkelen er ikke behandla i NKS og står for undertegnetes regning.

Lenin er den av marxismens klassikere som har gitt oss det beste verktøyet for analyse av klassene. Lenin definerer klassene slik:

«Klasser er store gupper av mennesker som skiller seg fra hverandre ved den plassen de inntar i et historisk bestemt system for samfunnsmessig produksjon, ved sitt forhold... til produksjonsmidlene, ved sin rolle i den samfunnsmessige organisasjon av arbeidet, og følgelig omfanget av og måten å tilegne seg den del av den samfunnsmessige rikdom som de får over.» (Lenin: En stor begynnelse, 1919.)

Denne definisjonen stresser tre punkter som utslagsgivende: 1) forhold til produksjonsmidlene, 2) rolle i den samfunnsmessige organisasjon av arbeidet og 3) omfanget av og måten å tilegne seg sin del av den samfunnsmessige rikdom.

De moderne revisjonistene (og også andre avskygninger av revisjonisme som trotskister m.m.) reduserer systematisk Lenins treledede definisjon til bare ett ledd: forholdet til produksjonsmidlene. Slik søker de å plassere **alle som mottar lønn** – pamper, byråkrater, professorer osv. – som «arbeidere». Slik kan de maskere partiene sine – som stort sett består av slike elementer – som «arbeiderpartier» og det borgerlige diktaturet i Sovjet som «arbeiderstat».

Revisjonistenes syn på studentene

De moderne revisjonistene fremmer teorien om at vitenskap og teknologi i samband med den «vitenskapelig-teknologiske revolusjonen» har erstattet arbeiderklassen som viktigste produktivkrafta, og at de intellektuelle følgelig har overtatt arbeiderklassens rolle som ledende i klassekampen i kraft av å være «bærerne» av denne vitenskapen. Et tilsvarende syn kommer fram hos SV-eren Hans Ebbing når han omtaler studentene:

«I kraft av sin samfunnsmessige tilknytningsform til vitenskapene, har studentene en særegen «plass» i samfunnet, står i et bestemt forhold til produksjonsmidlene gjennom vitenskapene som produktivkrefter...»

Og: «En marxist-leninist kan ikke drive interessekamp på universitetene uten å ta hensyn til den dialektiske enheten mellom politisk klassekamp og vitenskap: Hvis han ikke har forstått denne enheten, har han heller ikke forstått hva

som er det **særegne** ved **bindeleddet** mellom arbeiderklassens langsiktige kamp og studentenes: for begge grupper vil kravet om sosialisme delvis vokse ut av deres ulike forhold i produksjonen og til politikken.» (Ebbing i «Kontrast» nr. 39 – «Utdanningas elendighet».)

I det første sitatet bestemmer Ebbing studentene klassemessig utfra deres stilling til vitenskapen. I det andre påstår han at dette også gir deres bindeledd til arbeiderklassen, og tilmed at studentene på tilsvarende måte som arbeiderklassen har interesse av sosialismen utfra sitt forhold til produksjonen! Dette synet på studentene som «vitenskapens agenter» og arbeiderne som «produksjonens agenter» (Ebbing) er moderne revisjonisme av samme type som spres fra Moskva i skrifter om den vitenskapelig-teknologiske revolusjonen.

En annen revisjonistisk variant, som i praksis leder til mye det samme, står SVs studentplattform, KUL-gruppa og den trotskistiske «Oktobergruppa» for. Denne varianten går ut på at de intellektuelle tilhører et klasseløst **mellomlag** som står «mellom» arbeiderklassen og borgerskapet og som **ikke** har klassekarakter eller deler seg på ulike klasser. Argumentet for dette er at de «ikke» har noe «forhold til produksjonsmidlene». (Det gis aldri til beste hvordan man bærer seg ad for «ikke» å ha noe forhold til produksjonsmidlene i et samfunn som er karakterisert bl.a. ved at noen eier produksjonsmidler og andre ikke...) Denne mellomlagsteorien gjør de intellektuelle til et klasseløst skikt, som (uvisst av hvilken grunn) «knytter seg til» henholdsvis arbeiderklassen eller borgerskapet.

De to revisjonistiske teoriene («vitenskapens agenter»-teorien og «klasseløst mellomlag»-teorien) har i virkeligheten svært mye felles. De hindrer en oppsplitting av de intellektuelle i **ulike klasser**, hindrer oss i å påvise at det foregår klassekamp blant de intellektuelle framstiller begge de intellektuelle som har et objektivt grunnlag. «lønnstakere», med et mer eller elle som et homogent skikt, som mindre enhetlig forhold til sosialismen: «Deres motsetningsforhold til kapitalen og/eller staten vil kunne stille dem i en sosial kampsituasjon som gir en åpning for sosia-

AV STUDENTENE

lismen.» (SVs studentplattform). Begge er revisjonistiske og feilaktige.

Hva er intellektuelle?

De intellektuelle utgjør et særskilt sosialt lag, og ikke en egen klasse, fordi de ikke har noe særskilt felles i forhold til produksjonsmidlene. De utgjør en stor gruppe mennesker som i hovedsak er beskjeftiget med åndelig arbeid, med organisering og ledelse av arbeid og produksjon, av statens eller samfunnets anliggender, med skapende arbeid, ikke manuelt arbeid eller helt usjølstendig arbeid. Intellektuelle som lag deler seg på ulike klasser og kommer fra ulike klasser. De intellektuelle tjener i ethvert gitt klassesamfunn i hovedsak den herskende klassen. Historisk er dette særskilte samfunnsmessige laget oppstått gjennom arbeidsdelinga, gjennom atskillelsen av åndelig og manuelt arbeid. Først under kommunismen vil de intellektuelle som særskilt lag kunne avskaffes, gjennom opphevinga av motsigelsen mellom åndelig og manuelt arbeid.

Studentene er en del av de intellektuelle og tilhører det særskilte laget av intellektuelle. Samtidig står de i en viss forstand i en overgangssposisjon der klassebakgrunnen (familiens klasseilhørighet) over betraktelig innflytelse ennå. Men når studiet påbegynnes, blir studenten en intellektuell. En arbeiderungdom som begynner å studere for å bli lærer, forlater sin tidligere klasse når hun/han begynner studiet.

Studentene deler seg på borgerskap og småborgerskap – liksom de intellektuelle forøvrig gjør det. En borgerungdom (f.eks. skipsreder Astrup junior) som begynner å studere for å fortsette i pappas firma er borger også under studiet. Endel strebere blant studentene blir også **rekruttert** til borgerskapet i løpet av studiet. Dessuten er det endel borgerungdom som blir deklassert til småborgerskapet, og en stor mengde arbeiderungdom som heves opp til småborgerskap, og i noen fall til borgerskapet. Sett under ett for hele studentmassen betyr studiet og det framtidige yrket ikke noen proletarisering, men tvert

om en bevegelse **oppover**. Studentenes klassemessige stilling må i hovedsak ses som bestemt utfra deres framtidige stilling som intellektuelle – ikke utfra familiebakgrunn. Bakgrunnen er interessant fordi den forteller hvor stor del som kommer fra borgerskapet (det må antas at omtrent like stor andel havner i borgerskapet som det er studenter som stammer fra borgerskapet). Og det er også interessant hvilken andel som stammer fra arbeiderklassen (og som på den ene sida kjenner arbeiderklassens kår, på den andre sida er på vei oppover...)

Ingen intellektuelle blir arbeidere (– iallfall ikke de som får jobb de blir utdannet til). Sjøl om mange intellektuelle (lærere, statsansatte osv.) mottar **lønn**, så betyr ikke dette at de selger arbeidskrafta si. De selger sine spesielle kvalifikasjoner, sin dyktighet. Og fordi de i mange fall har monopol på etterspurte kunnskaper, kan de ofte drive lønningene over verdien kunskapene skulle ha ifølge utdanningskostnadene. Staten søker i dag å motvirke dette forholdet gjen-

nom å skape overproduksjon på akademisk arbeidskraft. Og da ser vi tydelig hvordan den intellektuelle som ikke lenger kan selge sine ferdigheter blir nødt til å stille seg på linje med alle andre som bare har sin arbeidskraft å selge, må kjøre trikk eller bære aviser osv.

Proletarisering?

Det skjer en proletarisering av de intellektuelle yrkene, – ikke i den forstand at de intellektuelle blir proletarer, eller at en bondeungdom blir «proletarisert» når han begynner å studere. Det fins en proletarisering av det intellektuelle laget sett under ett, en proletarisering som består i at de intellektuelle yrkene gradvis ribbes for sine økonomiske og sosiale privilegier og inntar en posisjon som **likner** mer og mer på proletariatets. Denne prosessen radikaliserer de laveste laga av de intellektuelle og øker mulighetene for å vinne dem for en allianse med arbeiderklassen og for revolusjonen.

Studentenes klassebakgrunn

For å studere studentenes klassebakgrunn kan vi studere den offentlige statistikken. For universitet/høgskoler fins det offentlig statistikk fra henholdsvis 68 og 71 som inndeeler studentene etter **fars yrke**. (For andre høyere skoler fins det ikke statistikk. Det ser også ut til at Statistisk Sentralbyrå i de seinere åra har slutta å utarbeide slik statistikk for universitet/høgskoler.)

Som den oppmerksomme leser ser, er ikke akkurat kategoriene i denne statistikken lagd for å lette ei marxistisk klasseanalyse. Det er vanskelig å vurdere nøyaktig **hva** som skjuler seg innenfor de ulike kategoriene – hvor stor andel for eksempel av gruppa «servicearbeid» som er proletarisk. Statistikken deler gruppene i undergrupper og dette hjelper noe. Det viser bl.a. at andelen proletarer i en gruppe som «handelsarbeid» er langt **mindre** blant studentforeldrene enn sett for befolkninga som helhet, og at f.eks den delen som er «grossister og detaljister» er mye større. Tilsvarende for de andre kategoriene. Følgelig må vi regne med at andelen proletariske handelsfunksjonærer er langt mindre blant studentforeldrene enn i befolkningsgjennomsnittet. Dette kompliserer vurderinga av statistikken ytterligere, og gjør at vi bare kan operere med meget forsøksvise antakelser.

Det er forholdsvis lett å slå fast proletariatets andel blant foreldre – at den må ligge på omlag 1/4. Sammenlikning mellom statistikken fra 68 og den fra 71 viser dessuten at andelen med proletarbakgrunn hadde en klar, om enn langsomt, **synkende** tendens. **Dette tross for at studenttallet totalt hadde voldsom stigning i dette tidsrommet.**

Det er videre lett å fastslå at innslaget med intellektuell bakgrunn er meget høyt, og at andelen med bakgrunn i småborgerska-

pet på landsbygda ligger noe under 10%. Hvordan en vurderer klasse-tilhørigheten av intellektuelle av typen lærere slår stort ut fordi gruppa «teknisk, vitenskapelig, humanistisk osv» er så svær – til sammen på over 1/4. Avgrensning mellom småborgerskap og borgerskap er også ellers vanskelig. Hvis vi forutsetter at gruppe 1 – «teknisk, vitenskapelig, humanistisk osv.» **ikke** inneholder proletarer og fordeler seg prosentvis ca. 30–70 mellom småborgerskap og borgerskap, kan vi komme ut med tall i retning av at studentene med borgerlig bakgrunn er ca. 30–35% og de med småborgerlig bakgrunn ca. 40–50%. Det er verdt å merke seg at klassebakgrunnen til de kvinnelige studentene er markert mer overklassedominert enn blant de mannlige – trolig først og fremst fordi de er færre.

Hva blir studentene?

Det er i mange sammenhenger – også i NKS sin propaganda – blitt hevdet at endel av studentene havner i arbeiderklassen etter studiet. En undersøkelse fra NAVF om vårkullet 1972 (Tor Kobberstad, Knut Meier: Arbeidsmarkedet for nye akademikere, NAVF 1973) viser at det ikke kan dreie seg om annet enn unntak. **Tabell 2**

Til denne tabellen kan vi gjøre noen kommentarer. For det første må den tas med ei klype salt fordi materialet den er henta fra er tve-tydig på noen punkt. Videre: Den oppsiktsvekkende store andelen som havner i skole/utdanning/forskning er neppe representativ for dagens situasjon, der nedskjæringene i utdanningsbudsjettene har ført til færre nye stillinger – særlig i høyere utdanning. Videre kan det se ut som om oppsiktsvekkende få studenter blir sysselsatt i privat virksomhet etter studiet. Trolig er dette i noen grad et overgangs-fenomen, – at ganske mange begynner i offentlig administrasjon rett etter studiet, for seinere å arbeide seg over i mer etterspurte og bedre betalte jobber i privat virksomhet.

Men en ting er ganske lett å trekke ut: **det er ikke mange proletarer i dette skiktet og vi ikke regner lærere eller offentlig ansatte ingeniører og økonomer som arbeidere.** I det monn det fins arbeidere må de fins blant de 39 i gruppen «Annet» – der det nok fins noen som **ikke** har klart å skaffe seg jobb de er utdannet til. Men selv hele denne gruppa utgjør bare omlag 5%.

UNDERVISNINGSTATISTIKK — UNIV. OG HØYSKOLER 1971

Studentene etter hovedforsørgers yrke der *faren* er hovedforsørger (omfatter bare nye studenter):

Alle studenter	4368
1. Teknisk, vitenskapelig, humanistisk og kunstnerisk arbeid	1127
2. Administrasjons- og forvaltningsarbeid, bedrifts- og organisasjonsledelse	694
3. Kontorarbeid	213
4. Handelsarbeid	298
5. Jordbruks-, skogbruks- og fiskearbeid	404
6. Gruve- og sprengningsarbeid	6
7. Transport- og kommunikasjonsarbeid	264
8. Industri-, bygge- og anleggsarbeid	602
9. Servicearbeid	122
10. Militært arbeid og ikke yrkesaktive	144
11. Uoppgitt	494

Tabell 1

Merk: I den fullstendige statistikken er disse hovedkategoriene brukket opp i underkategorier. Dette gjør dem atskillig lettere å vurdere. Jfr. «Undervisningsstatistikk, universitet og høgskoler, høstsemestret 1971», Norges Offentlige Statistikk, Statistisk Sentralbyrå 1974. Må studeres av alle som vil granske dette nærmere.

Vårkullet 1972 — begynnerjobb etter endt studium:

Skole, utdanning, forskning ialt	458
Skolen	267
Universitet/høgskoler	110
Annen postgymn. utdanning	26
Forskinsinstitutter	41
Skolepsykologer, diverse	14
Annen offentlig virksomhet	174
Statsadministrasjonen	84
Fylkes- og kommuneadministrasjon	33
Statsbanker	71
Politi — rettsvesen	14
Bibliotek/museer	15
Helsesektoren	15
Diverse	8
Privat næringsvirksomhet, ialt	111
Industri/bergverk	45
Bank/forsikring	10
Varehandel	12
Forretn. m. tjenesteyting	20
Teknisk tjenesteyting	3
Bygg/anlegg	2
Arkitektkontor	15
Advokatkontor	2
Annet	39
IALT:	782

Tabell 2

Situasjonen i studietida

For å vurdere klassesammensetninga av studentmassen mens den studerer, må vi se på såvel bakgrunnen som det framtidige yrket. Det siste er viktigst, fordi studiet er, og også oppfattes som, en forberedelse til det seinere yrket. Fordi de ferdige akademikerne ikke blir arbeidere, er det heller ikke rimelig å rekne noen av studentene som arbeidere. Derimot er det rimelig å skille mellom småborgerkap og borgerskap. De borgerlige studentenes flertall kommer fra borgerskapet og studerer for å overta en posisjon i borgerskapet. De er borgere også i studietida, skolerer seg for å overta pappas kapital og utbytte arbeidere seinere. I sjølve studietida får de penger hjemmefra, bil, fri bolig og kost hjemme osv., — dvs. del i profitene. I tillegg til disse som er og blir borgere skjer det en marginal bevegelse både oppover og nedover. Det rekrutteres nye elementer til borgerskapet — i hovedsak gjennom politisk og faglig strebing. Tilsvarende skjer det deklassering av deler av studentene med borgerbakgrunn, der disse skyves ned i småborgerlig-intellektuelle jobber.

Ut fra dette er det **umulig å fastslå nøyaktig** hvordan studentmassen fordeler seg mellom borger-

skap og småborgerkap, men ut fra bakgrunn og framtidig yrke kan vi muligens tippe at det dreier seg om ca. $\frac{1}{4}$ til $\frac{1}{3}$ borgerskap.

Når det gjelder det store småborgerlige flertallet av studentene står de i et utprega småborgerlig posisjon i forhold til Lenins tre kriterier. De eier ikke produksjonsmidler men selger ikke heller arbeidskrafta si (annet enn som bisyssel og forbigående i ferier). De utfører intellektuelt arbeid, ikke manuelt. De jobber sjølstendig og individuelt med forholdsvis sjelden kontroll gjennom eksamener (varierer fra fag til fag). De kvalifiserer seg til seinere yrke ved å tilegne seg kultur og vitenskapelige kunnskaper på et visst nivå. Borgerskapet utsetter studentene for intens ideologisk påvirkning for å prege dem med sin ideologi, dels i form av «marxistisk» opportuniste (katerersosialisme). Studentenes rolle i arbeidets samfunnsmessige organisering er prega av at de 1) gjør intellektuelt arbeid, 2) arbeider individuelt og under sjelden kontroll (eksamen), 3) at de har stor frihet i opplegget av arbeidet og stort sett (unntatt endel hovedfagsstudenter) ikke **leder** arbeid, og 4) at de arbeider i en skolerings situasjon for et seinere egentlig yrke, og 5) at arbeidets

organisering legger opp til konkurranse og strebing.

Når det gjelder de småborgerlige studentenes andel og tilegnelsesmåte for sin andel av den samfunnsmessige rikdom, er det iallfall dette å si: Studentene oppnår en **liten** del av den samfunnsmessige merverdien gjennom lån og stipend. De lever spinkelt økonomisk sett. De har i tillegg hengende over seg truselen om at lånet skal betales tilbake gjennom hele livet. Studentene utbytter ikke arbeidere og deres andel av den samfunnsmessige merverdien tas på bekostning av borgerskapets profitter. Ekstrajobber og støtte hjemmefra utgjør en forholdsvis stor del av inntekten.

Studentflertallet må vinnes

Det flertallet av studentene som under studier og etterpå **ikke** tilhører borgerskapet, har for de aller flestes vedkommende objektiv interesse av sosialisme. Samtidig tilhører de et samfunnsmessig lag som kontinuerlig blir bombardert av borgerlig ideologi, og som lett besnæres av sine relative friheter og privilegier. De er lett bevegelige, særlig i studietida, og føler seg ofte undertrykt av kapitalen. Men de vegrer seg også for å underkaste seg organisasjon og disiplin og underordne seg arbeiderklassens ledelse. Derfor opptrer studentenes og akademikernes flertall som utpreget **vaklende** i klassekampen. Skal de slutte opp om arbeiderklassen, det kommunistiske partiet og revolusjonen **må de vinnes for den**.

De objektive forutsetningene for dette eksisterer. Men det er nødvendig å skape de subjektive forutsetningene gjennom å avsløre illusjoner om muligheten til å løse problemene til de småborgerlige intellektuelle under kapitalismen, gjennom å overvinne uviljen mot organisasjon, gjennom å overvinne frykten for å reise kamp for sine egne interesser, gjennom å overvinne frykten for arbeiderklassen og dens parti, gjennom å avsløre og bekjempe den statsbetalte akademiske opportunismen som i alle kapitalistiske land utgjør en sosial basis for revisjonismen.

Med andre ord: Kommunistene har svære oppdragende, skolerende og organiserende oppgaver blant de intellektuelle. Disse oppgavene må løses dersom de intellektuelles flertall skal vinnes som allierte for arbeiderklassen.

I dette ligger den særskilte strategiske oppgava til det kommunistiske studentforbundet og for alt kommunistisk arbeid blant de intellektuelle.

I slutten av 60-åra var amerikanske universiteter i opprør. Store protestbevegelser mot Vietnam-krigen og mot reaksjonære utdanningsreformer spredde seg fra sted til sted, og flere studenter ble drept av nasjonalgarden. Vi har spurt Carl Davidson fra October League (ml) om utviklinga av denne bevegelsen, og om hva som er de viktigste kampsakene for progressive studenter i USA idag.

Studentopprøret var en spontan massebevegelse

– Hvordan vil du karakterisere den bevegelsen som førte til «studentopprøret» i slutten av 60-åra, – politisk og organisatorisk?

– Bevegelsen hadde to særtrekk, – dens spontane karakter og dens karakter av en brei massebevegelse. Den var en spontan protest mot USAs aggresjon i Sørøst-Asia og samtidig en uttrykt støtte til de svartes kamp for demokratiske rettigheter. Bevegelsen retta seg også mot det borgerlige universitetssystemet og støtta arbeidsfolk i kamp.

Fordi det ikke eksisterte noe revolusjonært parti sto de revolusjonære masseorganisasjonene uten

nale opprøret blant de svarte som reaksjonært.

Denne reaksjonære linja var nødt til å føre til en splittelse innafor SDS. Det oppsto snart en fraksjon som gikk mot «venstre»-opportunistenes politikk. Denne ble kalt «Revolutionary Youth Movement» (RYM), og medlemmene begynte å studere marxismen-leninismen – Mao Tse Tungs tenking for å avsløre PLP som falske marxister og hvite sjåvinister. Under ledelse av RYM ble PLP isolert og ekskludert fra SDS i 1969. På denne tida var SDS på sitt største med over 150 000 medlemmer.

– Hvordan utvikla RYM seg?

– Etter at PLP blei ekskludert skjedde det en splittelse innafor

skje ble man imidlertid ikke enige om. De mest framskredne studentene innafor RYM gikk ut i industrien og organiserte studiesirkler i forskjellige byer. De fikk raskt oppslutning fra et mindre antall kom-

Carl Davidson, October League:

«DET UNGE USA REISER SEG IGJEN!»

noen skikkelig politisk ledelse. Likevel oppsto det raskt en spontan motvilje mot revisjonistpartiet og deres lunkne prat om reformer.

– Hvilke politiske retninger og organisasjoner fantes det innafor denne massebevegelsen?

– Det eksisterte mange ulike fraksjoner, – trotskister, anarkister, New Left og et lite antall marxist-leninister.

Et annet trekk var skillelinjene etter nasjonaliteter. SDS, den viktigste masseorganisasjonen, besto nesten utelukkende av hvite studenter. De svarte hadde sine egne studentforeninger. Likevel støtta SDS i all hovedsak de svartes kamp. Men helt sist i 60-åra begynte dette å forandre seg.

Under ledelse av «Progressive Labour Party» (PLP), fikk ei «venstre»-opportunistisk linje stor innflytelse innafor SDS. «Venstre»-opportunistene støtta Kina i ord, men fordømte Ho Chi Minh som forræder da Vietnam innleda forhandlinger med USA i Paris. De forsøkte også å stemple det nasjo-

RYM. Den ene fraksjonen kalte seg sjøl «The weather Men» etter Bob Dylans sang «You don't need a weather man to show where the wind blows». Ideologisk var de influert av den franske revisjonisten Regis Debrais. De agiterte for individuell terror og stempla arbeiderklassen som reaksjonær. Det eneste den revolusjonære ungdommen kunne gjøre, var å opptre som en 5. kolonne for den tredje verden.

Den andre fraksjonen kalte seg RYM 2. Den anerkjente arbeiderklassen som den ledende revolusjonære krafta, samtidig som den støtta de undertrykte nasjonene i USA i deres kamp for sine rettigheter.

På denne tida falt SDS sammen og begynte å gå i oppløsning. RYM 2 prøvde da å danne en ny ungdomsorganisasjon. Samtidig oppsummerte marxist-leninistene det som hadde skjedd, og slo fast at den viktigste oppgaven var å begynne å bygge det kommunistiske partiet. Hvordan dette skulle

munistiske arbeidere og kommunistiske svarte.

Sånn ble det organisert mindre marxist-leninistiske grupper i mange byer. To av gruppene, henholdsvis i Los Angeles og Atlanta, slo seg i 1970 sammen og danna October League (ml). Hovedoppgaven var å bygge partiet, og å gjøre det først og fremst i arbeiderklassen. I denne tida tok October League (ml) derfor bare opp arbeidere som medlemmer. Det var nødvendig for å styrke klassesammensetninga i organisasjonen.

Som sagt eksisterte det også grupper i en rekke andre byer, men dels var det ulikheter i den politiske linja og dessuten hadde de svært liten kontakt med hverandre. En svært viktig oppgave i partibygginga var derfor å etablere politisk enhet og en felles ledelse for alle gruppene.

– Hva skjedde på universitetene etter at SDS falt sammen og mange marxist-leninister gikk ut i industrien?

– Den spontane bevegelsen falt

sammen, særlig etter at amerikanerne forlot Vietnam. Hovedorganisasjonen som sto tilbake etter at SDS falt sammen, var trotskistisk. Den hadde en midlertidig framgang, ikke på grunn av spesiell dyktighet, men rett og slett fordi den rådde grunnen alene.

I forbindelse med invasjonen i Kampuchea kom det imidlertid et nytt oppsving med store protestdemonstrasjoner. Ved Kent State University og Jackson State University satte regjeringa inn nasjonalgarden for å knuse protestene, og flere studenter ble drept begge steder. Drapene ved Kent er godt kjent, og mye omtalt i borgerpressen, fordi hvite studenter ble drept. Men ved Jackson State-universitetet var det svarte som ble drept, og disse drapene er derfor forsøkt dysset ned.

Den harde undertrykkinga førte til en ny bevegelse, spesielt blant middelklasse-studenter. Også denne bevegelsen var spontan og uten skikkelig ledelse. Forskjellen var at mens bevegelsen i 60-åra hadde sterke progressive, ja, til og med revolusjonære trekk, var den nye bevegelsen dominert av reaksjonære trekk. Den fikk i stor grad karakter av en flukt, og ulike former for mystisisme og stoff-bruk florerte. Side om side med flukten eksisterte det karakteristisk nok en annen tendens som bare var retta inn på framtidig karriere. Folk som ville studere og sikre seg «en god jobb», – ikke «kaste bort tida på politikk».

Helt fram til 1974 var situasjonen stort sett prega av sløvhets og passivitet. Da begynte den økonomiske krisa for alvor å gjøre seg gjeldende i USA.

Den økonomiske krisa skaper ny bevegelse

Etter «opprøret» i -69 hadde en oppnådd en del universitetsreformer, bl.a. økt adgang for svarte til å studere. Da krisa satte inn, var et av borgerskapets første tiltak å rasere disse reformene. Dette skapte en ny spontan protestbevegelse, hvor særlig de nasjonale minoritetenes organisasjoner sto i spissen.

Etterhvert som krisa ble dypere, begynte borgerskapet å stenge flere Community Colleges. Dette er lokale skoler hvor stort sett arbeiderungdom går, og i mange byer brøt det ut store demonstrasjoner. I Atlanta krevde 15 000 studenter slutt på innskrenkningene, og i Trenton, New Jersey gjorde 6000 studenter det samme.

Hostos College, som ligger i den puerto-ricanske delen av New York, er det eneste to-språklige college i USA. Bystyret forsøkte å stenge det, men da ble hele skolen okkupert av studenter, lærere og arbeidsfolk. De sparka administrasjonen og dreiv skolen sjøl. At sånt sjølsagt er «ulovlig» brydde de seg mindre om. Etter noen uker kom politiet seint på natta og kasta okkupantene ut. Men neste dag gikk en stor demonstrasjon til rådhuset. Borgerskapet ble tvunget til en taktisk retrett, og måtte

gå med på at skolen ikke skulle stenges det året.

I disse kampene har flere linjer stått skarpt mot hverandre. Ledelsen har vært i hendene på offisielle studentorganer, og enkelte steder til og med hos skoleadministrasjonen, siden tiltaka også trua deres jobber. Deres linje har i korthet vært: Stem på demokratene, – de ordner opp for deg!

Endel medlemmer i October League har vært aktive i disse kampene. Vi har propagandert at innskrenkningene er en del av kapitalismens allmene krise, og at problemene bare kan løses endelig ved at borgerskapet styrtes i en sosialistisk revolusjon og ikke ved hjelp av reformistiske politikere.

– Hvordan ser du på den amerikanske studentbevegelsens fremtid?

– Jeg er optimist. Situasjonen idag er på to viktige områder ulik den vi hadde i -69.

For det første eksisterer det idag en enhetlig marxist-leninistisk bevegelse som vil danne et nytt parti innen utgangen av 1976. For det andre består studentbevegelsen idag i all hovedsak av studenter med arbeiderklassebakgrunn.

For å omskrive et kjent Mao-sitat: Studentbevegelsens utvikling har vært en vei full av buktninger og slynger, men under ledelse av et virkelig kommunistisk parti er jeg sikker på at den vil være en viktig alliert for arbeiderklassen i kampen for sosialismen.

utdanninga er underlagt borgarskapet sitt diktatur

Kva funksjon har den høgre utdanninga? Dette har vore drøfta ei tid, men diskusjonane har vore uklære og i mangt prega av ulike revisjonistiske liner. «Hva må gjøres» tek her opp dette spørsmålet. Er det rett at borgarskapet sitt diktatur og gjeld innafor utdanninga, eller er det rett, som SV seier, at ein gjennom fagkritikk kan bryta ned borgarskapet sitt hegemoni på dette feltet?

ULIKE LINER

Trotskistane seier at høgre utdanning er «rein ideologiproduksjon». «KUL» hevdar at «... universitetene — innenfor en marxistisk analyse — først og fremst har som oppgave å produsere og reproducere den *ideologi* som inngår i kapitalens reproduksjonsbetingelser» (Gnisten nr. 3/74). Dette ser ut til å være hovudsynspunktet deira, sjøl om vi alt i neste nummer av Gnisten finn eit anna «marxistisk» syn.

NKP-revisjonistane og Ebbing legg hovudvekta på vitskapen som produktivkraft og på dei intellektuelle som «bærarar av vitskapen», eller «vitskapens agenter» som Ebbing sjøl kallar dei.

SV har ført fram ei opportunistisk syntese av desse ulike syna. Snart er det eine, snart det andre viktigast. I SV si studentplattform, «Studentane i det kapitalistiske samfunnet», blir det argumentert både for at reproduksjon av arbeidskraft og ideologiproduksjon er den viktigaste funksjonen til høgre utdanning!

Sjøl om NKS i hovudsak har stått for eit rett syn, er vi ikkje redde for å vedgå at vi og har teke feil: Særleg gjeld dette ein periode i -74/-75 då det blei lagt for stor vekt på det å skaffe høgt kvalifisert arbeidskraft til produksjonen, medan andre sider ved utdanninga blei undervurdert. Samstundes blei borgarskapet sitt diktatur over utdanninga lite propagandert. Desse synspunkta var uttrykk for eit revisjonistisk avvik i NKS som vi no har teke fatt på å korrigere.

EIT RETT UTGANGSPUNKT ER AVGJERANDE

Om ein skal vurdere den høgre utdanninga sin funksjon, er det naudsynt at utgangspunktet er rett om ein ikkje skal hamne i revisjonistiske grøfter. For

ein marxist er det avgjerande at i eit kvart klassesamfunn vil utdanninga vera underlagt og diktert av den herskande klassen sine interesser.

I den pågåande striden mot «høgre-vinden» i Kina er dette eit av nøkkelspørsmåla innafor utdanninga. Revisjonistane si line var å føre fram at skulane var «klasselause kunnskapsinstitusjonar». Opp mot dette sleg kommunistane i Kina fast: «I eit kvart klassesamfunn er den grunnleggjande oppgåva til skulane å utdanna politiske etterfølgjarar for den herskande klassen. Skulane er aldri «plasser der ein berre tileigner seg kunnskap» slik ein del folk påstår. ...Av alt studentane lærer, er klassekampen det viktigaste». (China Reconstructs nr. 5/76).

I Albania Today nr. 2/74 seier ein om utdanninga: «Det er ingen tvil om at det som framfor alt definerer karakteren, trekk og målet til utdanningssystemet, er innhaldet — essensen av undervisning og utdanning, spørsmålet om kva utdanninga underviser og utdanner folk for, kva klasse det tener og kven sin ideologi det fremjer. Utdanningssystemet i dei kapitalistiske landa er heilt og fullt i tenesta til borgarskapet som har makta, utan omsyn til om dette er offentlig vedgått eller ikkje. Det utdannar eliten som borgarskapet treng for å halde seg ved makta på kort sikt og til å sikra dei makta på lengre sikt. Revisjonistane har og, naturlegvis, omvandla deira utdanningssystem til ein institusjon som skal tena deira kontrarevolusjonære mål».

Vi ser her at vekta blir lagt på to spørsmål innafor utdanninga. For det fyrste at utdanninga i dei kapitalistiske landa er underlagt og diktert av borgarskapet. For det andre den viktige oppgåva utdanninga har med å fostre etterfølgjarar og tenarar for borgarskapet.

Dette er to spørsmål dei som har

revidert marxismen, med stor omhug, freistar å tilsløra. SV si studentplattform nemnar ikkje borgarskapet sitt

Eit døme på utdanning under p
brigade utafor Peking, ei fore
te konkret ved å kritisere Ten

diktatur, og snakkar om studentane som ei homogen gruppe: «Uansett klassebakgrunn og framtid vil de fleste studenter ha de samme sosiale vilkår under utdanninga og derfor visse økonomiske og faglige fellesinteresser». At 25-30% av studentane kjem frå borgarskapet, og at storparten av desse hamnar i borgarskapet etter utdanninga, og difor må reknast til borgarskapet i studietida og, det underslår plattformmakarane i SV heilt.

UTDANNINGA UNDER PROLETARIATET SITT DIKTATUR

Og under sosialismen skal utdanninga tene den herskande klassen. I Kina idag kan ein sjå mange døme på kva dette tyder i praksis. Av dei skilnadene på åndsarbeid og kroppsarbeid stendig er ei kjelde til nye klasse-

skilnader, legg ein mykje vekt på å bryte ned denne skilnaden. Det gjerast mellom anna ved at all utdanning ger nært knytta til praktisk arbeid, og ved at ein trekk inn arbeidarar og fattigbøndar som lærarar i skulane. Samstundes er det arbeidarane sjølv som vel ut dei som skal få høgre utdanning, og dei kriteria som vert nytta synar klårt kva for ein klasse som har makta. Noko av det ein legg vekt på er om den komande studenten har synt seg som ein trufast kjempar for arbeidarklassen og fattigbøndene sin sak, om han eller ho er viljuge til å lære det dei kan vidare til andre o.s.b.

Samstundes som skilnaden mellom åndsarbeid og kroppsarbeid vert brote ned, fell og naudsynet for eigne institusjonar for høgre utdanning bort. Som staten vil dei dø bort i det klasselause samfunnet.

KVA TYDER DETTE FOR INTERESSEKAMPEN?

At den herskande klassen utøver sitt diktatur innafor utdanninga, er og ein viktig føresetnad når vi som kommunistar formar ut ei line for studentane sin kamp. Å spreie illusjonar om at utdanninga under kapitalismen i hovudsak kan tene arbeidarklassen og folket, eller som SV gjer, å seie at det er mogleg å bryte ned det «borgarlege hegemoniet» innafor utdanninga, er open støtte til borgarskapet. Å spreie illusjonar om ei utdanning i folket si eneste, utan å seie at dette berre kan skje ved at borgarskapet sitt diktatur styrkas i ein sosialistisk revolusjon er nett den same skjønmalinga av dette diktaturet som alle tider har prega dei borgarlege arbeidarpartia.

G.E.

ariatet sitt diktatur i Kina. På bilete held eit medlem av kommunistpartiet som er bonde i ein g for filosofistudentar. Han tek opp det dialektiske tilhøvet mellom ånd og materie, og gjer det-iao Pings line om at revolusjon ikkje var viktig, berre produksjonen auka.

Etter oppmoding frå, og i samråd med departementet, har eit utval av rektorar frå ulike pedagogiske høgskular laga eit framlegg til reglar for den «indre styringa» på lærarskulene. Dette framlegget er eit grovt åtak på lærarstudentane sine demokratiske rettar. Alle organa på skulen skal vere ansvarlege andsynes KUD, og ikkje overfor dei dei er vald av. Framlegget gjer det meist umogleg for studentane å samlast, organisere seg og fatte bindande vedtak.

I dette intervjuet med nestforkvinna i LNL, Sigrid Tufte, fortel ho om åtaket og kva studentane kan gjere for å slå framlegget attende. Ingress og mellomtitlar står for redaksjonen si rekning.

Allmøtedemokratiet skal raserast

– Kva er dei viktigaste trekkja ved den interne styringsordninga staten no vil ha igjennom på lærarskulane?

– Det viktigaste er at allmøta ikkje lenger skal vere organ for vedtak, men «fora for informasjon og drøfting».

I framlegget heiter det at allmøta ikkje kan vedta noko som er bindande for studentane. Med anord at allmøta ikkje kan vedta streik, aksjonar, og liknande. Det kan heller ikkje velje studentrepresentantar til ulike råd og utval, og ikkje binde dei til å stemme etter studentane sitt syn. Framlegget slår fast at ingen representantar

kan få bunde mandat i noka sak!

Vidare må rektor godkjenne det dersom allmøtet skal haldast i skoletida, noko som sjølsagt er heilt naudsynt om alle elevane skal kunne ta del.

På toppen kjem at reglane for innkalling er så innvikla at det vil ta minst to veker å få istand eit allmøte. Dersom rektorane og staten vinn fram med dette, vil studentane miste det einaste verkeleg demokratiske organet dei har.

– Korleis skal studentane sine representantar veljast?

– Skolane skal skipe ein rad byråkratiske råd og utval som skal administrere skolen. I staden for allmøtet skal studentrådet, eit s

tillitsmannsutval, vere studentane sitt høgste organ og talerøyrer deira andsynes staten og regionalstyret. I studentrådet skal det sitje to representantar frå kvar klasse, og rektorutvalet har klekka ut nokre særst fantasifulle valreglar for å splitte studentane. Til dømes: Kvar student kan berre røyste på ein av dei to representantane. Slik vert flertalet splitta opp, og mindretalet vil mest alltid få ein av dei to. Samansetnaden av studentrådet kan bli heilt skeiv i høve til røystene. Høyr kva rektorutvalet sjøl seier om dette: «Denne valgordningen kan virke noe uvanlig og komplisert, men hensikten har vært å utforme regler som gjør det vanskelig for et knepent (!) flertall (ved eventuelle fraksjonsdannelser i klassen) å dominere valget alene».

Målet har med andre ord vore å sikre fleirtalet og mindretalet lik representasjon!

Når det gjeld studentrepresentantane i skolerådet, skolen sitt høgste organ, så skal dei sjølsagt veljast ved urneval. Her har utvalet og funni på noko «uvanlig og komplisert». Eit utval som er sett ned av studentrådet skal nominere ti kandidatar til dei fire plassane. Om nokon vil freiste å nominere andre, må han samle tretti underskrifter! Og kvar student kan berre vere med å nominere ein kandidat. Difor må det seksti underskrifter til to kandidatar, og så vidare. Å foreslå fire kandidatar vil vere mest umogeleg på ein skole med nokre få hundre studentar. – Heile opplegget er skreddarsydd for å få studentane til å slåst mot kvarandre og ikkje stå einskapleg i noka sak.

– Korleis har staten vunni fram med denne framstøyten til no?

KUD kjem ikkje til å godkjenne framlegg til styringsordning frå dei einskilte skolane som skil seg vesentleg frå rektorutvalet sitt framlegg. I vår blei det skipa komitéar på mange skolar, som i full fart og hover hovudet på studentane har laga framlegg og sendt dei avstad til godkjenning. På nokre skolar har studentane avvist framlegget, og fleire vil kome.

Hovudoppgave for LNL

– Kva krav har LNL reist mot dette framlegget?

– Vi vedtok fire minimumskrav på landsmøtet:

- 1) Allmøtet skal vere studentane sitt høgste organ og skal bestemme reglane for allmøtet.
- 2) Studentrepresentantane skal vere ansvarlege overfor studen-

Lærarskulane:

GROVT ÅTAK PÅ ALLMØTA!

tane, dei skal veljast og kontrollert av studentane.

- 3) Det regionale styret skal ikkje ha noko med å godkjenne våre val og korleis vi organiserer oss.
- 4) LNL skal vere representert i studentråd og skoleråd.

Dette er minimumskrav som vi meiner alle kan eine seg kring. I hovudsak har studentane hatt desse rettane til no.

– Kva kan studentane gjere?

– Nesna lærarskule er eit bra dømme. Studentane der har no trekt seg frå alle råd og utval, gjort studentrådet til eit administrativt organ for allmøtet, og stadfesta allmøtet som studentane sitt høgste organ. Dette vart gjort etter at studentane gong på gong hadde kome med framlegg om endringar i høve til rektorutvalet sitt framlegg. Dei vart avviste av skolerådet heile tida, jamvel om dei berre galdt studentane.

Utan at dei fira krava eg har nemnd, vert oppfylte, vil det ikkje ta opp at arbeidet i råd og utval.

Til hausten må fleire skolar kome etter. Det er diskusjonane og mobiliseringa på grunnplanet som avgjer om vi kan slå attende dette åttaket. LNL har dette som hovudoppgave i haust, og alle LNL's lokallag, allmøte, studentråd, lærarråd og andre organisasjonar må protestere og aksjonere mot framlegget frå rektorutvalet og lovendinga. Det må haldast studiedagar og skikkelige allmøte. Det må diskutertast om ein skal trekkje attende studentrepresentantar slik som på Nesna. Di meir ro det vert kring saka, di lettare spel får rektorane og staten.

Kvifor slåst vi for demokratiske rettar?

Dei demokratiske rettane til lærarstudentane er truga. Studentane slåst for retten til å halde allmøte og gjere bindane vedtak, rettar dei har hatt, men som staten no vil ta frå dei.

Dette er eit dømme på at dei undertrykte klassane må slåst kvar dag for dei demokratiske rettane dei har i eit borgarleg-demokratisk diktatur som Noreg idag.

I motsetnad til under fascismen, som er borgarskapet sitt åpne, terroristiske diktatur, har arbeidarklassen idag ein del demokratiske rettar. Det herskar formell likskap mellom utbytter og utbytta på nokre område. Dømme på slike rettar er: Ytringsfridom, røysterett, fri organisasjon, formelt lik handsaming ved domstolane, rett til forsamling, streikerett, osv. Men desse rettane er i røynda hule og falske, sjøl i den mest demokratiske borgarlege staten. Eigaren til Aftenposten har ein heilt annan «rett» til å spreie meiningane sine enn Linjegodsarbeidarane. Og Reksten kan stele millionar utan å hamne i fengsel medan postranaren som tek nokre tusen får fleire år. Streikeretten eksisterer no berre på papiet. I kor stor grad dei demokratiske rettane får reelt innhald under kapitalismen, avheng av arbeidarklassen sin kampkraft. Og borgarskapet førebur den dagen da fascismen vert turvande. (Som når militærapparatet trener i kupp og i å slå ned arbeidarar.)

Trass i at dei demokratiske rettane aldri blir reelle under kapitalismen, går vi kommunistar alltid i brodden i kampen for å verne og utvide dei. Borgarleg

demokrati er ei svær føremon for arbeidarklassen framfor fascisme, både i dagskampen og i kampen for den sosialistiske revolusjonen. Det seier seg sjøl at det er lettare å oppnå lønsauke om ein ikkje vert arrestert for å streike, og at det er lettare å slåst for auka stipend om ein fritt kan halde allmøte og demonstrasjonar.

Om korleis kampen for dei demokratiske rettane tener kampen for sosialismen, seier Lenin: «Dei demokratiske rettane under kapitalismen er berre i sær sars liten grad gjennomførbare... Men uten proklamering av disse rettighetene, uten kampen for å gjennomføre dem nå, øyeblikkelig, uten å lære opp massene i denne kampens *ånd*, er sosialismen *umulig*. («A caricature of marxism and imperialist economism»). Og: «Idet vi baserer oss på det demokratiet som allerede er oppnådd, og avslører dets ufullstendighet under kapitalismen, krever vi styrting av kapitalismen, ekspropriering av borgerskapet, som det nødvendige grunnlag for avskaffelsen av massenes fattigdom og for den *fullstendige og allsidige* innledning av alle demokratiske reformer». («The revolutionary proletariat and the right of nations to self-determination».)

Berre proletardiktaturet kan skipa demokrati for dei som no er undertrykte, for det overveldande fleirtalet av folket. Utbytterane vert haldne nede, arbeidarane står sjøl for leiinga av fabrikkane, og dei vert trekte direkte inn i leiinga og administrasjonen av staten.

Hva ville du gjort dersom du plutselig et halvt år før eksamen fikk beskjed om at du skulle opp i noe helt annet enn det du var forberedt på? Dette skjedde flere hundre studenter ved Roskilde Universitetscenter (RUC) i Danmark i vår, som et ledd i et statlig framstøt for økt kontroll med utdanningas innhold og form. Men angrepet ble møtt med brei og militant motstand og slått tilbake av studentene. Av den kampen de førte kan vi trekke viktige lærdommer, som er like gyldige for interessekampen her i landet.

Hva ville sosialdemokratene med RUC?

Roskilde universitetscenter blei oppretta ved begynnelsen av dette tiåret som følge av et samarbeid mellom de danske sosialdemokratene og «Danske studerendes fællesråd» (DSF). Initiativet kom fra sosialdemokratene. Hvorfor kom dette initiativet? Hvorfor blei RUC oppretta? – Sosialdemokratene likte sjøl å slå om seg med uttalelser som «et demokratisk samfunn må ha råd til eksperimenter», etc. ... men bak den «liberale» og «progressive» maska lå ei målsetting om å skape kortere og mer yrkesretta studier, dvs. ei utdanning som for det første var billigere enn den vanligvis lange universitetsutdanninga, og som for det andre var mer tilpassa kapitalens behov. De-

alle at de hadde en klar målsetting med RUC, først da falt pussen av den studentvennlige og liberale fasaden. Og de tidligere ganske vidspredte ideene om RUC som landets «røde universitet» fikk et viktig grunnstøt.

Faser i kampen

Utgangspunktet for kampene ved RUC var departementets direkte inngrep i studieplanene. De var retta mot 1974-kullet av studenter ved to-årige linjer, som etter halvannet års studium plutselig fikk vite at de skulle ha eksamen i noe ganske annet enn det de hadde studert. Dette horrible direktivet ble møtt med spontan motstand. 2-årsstudentene vedtok å boikotte eksamen etter de nye planene og fastholdt kravet om prøve i det

rettferdige krav. Den siste parolen var svaret på statens trussel om å legge ned RUC dersom studenter og lærere ikke føyd seg. Trusselen om nedlegging viser hvor viktig det var for staten å få gjennomført de reaksjonære tiltaka; flere hundre arbeidsplasser ville blitt radert ut av kartet.

Dette grunnlaget var et grunnlag for enhet i kampen mot statens overgrep, det eneste grunnlaget som kunne føre fram til seier. Plattformen kom imidlertid ikke seilende på ei fjøl, men ble skapt i kamp med ulike revisjonistiske splittelseslinjer.

Fagkritikklinja mot kamplinja

Liksom våre hjemlige revisjonister i SV ville de danske revisjonistene i DSF gjøre fagkritikken og spørsmålet om studienes innhold til det sentrale kampgrunnlaget. «Studier i arbeiderklassens tjeneste» skulle være hovedparole. KFML (Komm. forbund marxistleninistene) stempla den som en sektersk parole og fikk oppslutning om dette blant studentene. Parolen har aldri vært med i grunnlaget for motstandskampene ved RUC. –

LÆR AV RUC!

partementet hadde tro på gruppearbeid og sjølstendig valgte prosjekter som sentralt middel for å nå dette målet. Prosjektene skulle ta opp aktuelle samfunnsproblemer, beskrive dem og skissere løsninger. Opplegget minner om det som foregår ved våre distrikthøyskoler. Sosialdemokratene ville skape mer «samarbeidsvillige» studenter på denne måten. Ved RUC kom det mao. til å eksistere en viss metodefrihet, for å bruke danskenes ord. Studentene hadde et visst spillerom for egne interesser og synspunkter mhp. valg av oppgaver og måte å løse dem på.

Mange studenter valgte å jobbe etter parolen om forskning og studier i folkets og arbeiderklassens tjeneste, noe som snart kom til å gjøre store deler av det som ble «produsert» ved RUC unyttig for kapitalen. Arbeidskrafta som ble «klargjort» der var ikke så «verdifull» som den burde være. –

Statens inngrep ved RUC var i hovedsak retta mot metodefriheten etter at sosialdemokratene hadde innsett hvordan den hindra yrkesretting av studiene. Først da disse angrepene kom, blei det klart for

stoffet de hadde jobba med. Departementet trua deretter med utvisning av 202 studenter, og i slutten av april i år gjorde det alvor av trusselen. Det reiste seg straks en storm av protester fra flere tusen studenter, lærere og arbeidere rundt om i landet. Mange jurister stempla overgrepet som et klart brudd på dansk lov. – I ET SISTE forsøk på å lamme motstanden trakk staten fram det helt store riset: den trua med nedlegging av RUC.

«MOD POLITISK DICIPLINERING!»
«Bekæmp overgrebene på de demokratiske rettigheder – for aktionsret!»
«For bevarelse af RUC!»

Disse tre parolene uttrykker studentenes svar på statens angrep. Den første forsvarer metodefriheten og går mot regjeringas forsøk på effektiv styring av utdanninga, mot yrkesretting og tilpassning til kapitalens behov. Den andre parolen markerer motstanden mot den åpent reaksjonære utvisninga av studenter som ikke gjorde annet enn å kjempe for

Isolert sett er parolen om forskning og studier i arbeiderklassens interesse riktig og viktig nok (på lista over Oktober forlags utgivelser fins flere eksempler på progressiv forskning av denne typen). Men angrepene på metodefriheten var angrep på alle studenters og læreres rett overhodet til å påvirke studienes innhold gjennom diskusjon og kritikk. Forsvaret av metodefriheten gjaldt like mye studier med åpent borgerlig innhold som studier på marxistisk grunnlag. Derfor var parolen åpenbart sektersk.

Bakgrunnen for lanseringa av denne splittelseslinja var påstander som vi ofte hører fra revisjonisthold også her hjemme: at studentene ikke har maktmidler, at de ikke kan kjempe for egne interesser, at de aldri kan vinne fram på noe som helst nivå uten i allianse med fagbevegelsen. – Den nødvendige alliansen skal opprettes gjennom «studiearbeid på marxistisk grunnlag».

Erfaringer både fra Norge og Danmark og ikke minst nettopp det som skjedde ved RUC viser for det første at studentene **har** makt-

midler. For det andre viser de at enheten med arbeiderklassen kan og må opprettes **gjennom kamp for egne krav**. – Fagkritikklinja var ei linje for å lamme kampen, og det hadde avgjørende betydning at RUC-studentene avviste den. Trass i klare vedtak prøvde revisjonistene flere ganger i snikinnføre linja si, late som den var vedtatt osv. Dette har vi også sett før: når svake argumenter blir avvist, blir løgnen et brukbart middel.

Bresjnevistenes rolle

Bresjnevistene i DKP – Danmarks «kommunistiske» parti – har aldri hatt noe til overs for metodefriheten. Akkurat som de klassiske borgerlige partiene og sosialdemokratene har DKP som mål at utdanninga skal styres utafra, dels av LO-toppen og dels av det lavere faglige byråkratiet. «Land og folk» skrev under kampene ved RUC at uroen ved senteret skyldtes «dårligt forberedte politiske inngreb. Etter partiets mening er fagbyråkratiet best skikket til denne oppgaven.

Den reaksjonære LO-toppen og andre fagbyråkrater, som daglig går i spissen for å slå ned streiker og suspendere kampvillige arbeidere fra fagforeningene, ville nok kunne kontrollere utdanninga effektivt. Men disse folka er en like stor trussel mot metodefriheten og mot de demokratiske rettene som staten!

DKP's praksis stemte godt overens med standpunktene: inntil to dager før studentene hadde seira, oppfordra de dem til å legge ned kampen! Bresjnevistenes sabotasje-linje kom i et stadig grellere lys ettersom kampene ble hardere ved RUC. De avslørte seg så grundig at vi trygt kan slå fast at RUC-saka ble et stort og viktig nederlag for DKP.

Hetsen mot KFML

Revisjonistene både i VS (venstre-sosialistene), KF (Kommunistisk Forbund) og DKP kjørte utover hele våren en massiv hetskampanje mot KFML's (Kommunistisk forbund marxist-leninistene) arbeid ved RUC. Kampanja var full av uriktige opplysninger og løgnaktige påstander (ikke overraskende ble noen av dem også gjengitt av herr Borgen og hans drabanter i «Universitas»). Det het allment at KFML var mot eksamensboikotten og at de saboterte motstandskampen. Dette er fullstendig feilaktig. Det som skjedde, var at KFML på møtet der eksamensboikott ble vedtatt stemte mot fordi de mente det var nødvendig å gjøre undersøkelser på mulighetene for solidaritet og støtteaksjoner blant studentene ved andre universiteter, blant lærere, arbeidere og andre. KFML var mao. for eksamensboikott som middel i kampen, men mente det var taktisk riktig å sikre støtte for aksjonen ble satt i gang. Og etter at vedtaket om eksamensboikott var gjort, var KFML's medlemmer blant de mest drivende i arbeidet for å vinne sympati og støtte for boikotten over hele Danmark. KFML gikk også i spissen for å avvise den fagkritiske splittelsesparolen, og for å gi kampen det politiske grunnlaget som førte fram til endelig seier. Og sist, men ikke minst pekte KFML på den nye alliansen mellom fagkritikerne (store deler av VS og KF) og bresjnevistene i DKP: begge ville legge kontrollen med RUC i hendene på fagbyråkratiet. Fagkritikerne hadde bl.a. foreslått at det DKP-dominerte foretaket Byggefagenes Samvirke skulle stille krav når det gjaldt studienes innhold ved RUC, noe som bygger på illusjonen om at disse byråkratene og arbeiderklas-

sen har felles interesser.

RUC-aksjonene var kamp for bevaring av demokratiske rettigheter, av arbeids- og studieplasser og av studentenes og lærernes innflytelse på studienes innhold. KFML dreiv fram den linja som til slutt førte til seier. DKP oppfordra aktivt til nedlegging av kampen, og fagkritikerne prøvde konsekvent å splitte studentene. De to sistnevntes linjer blei nedkjempa, og som vanlig måtte revisjonistene da ta i bruk det våpnet som de alltid tar i bruk når de er svake: antikomunismen.

Studentene ved RUC viser veg!

Statlige forsøk på sterkere yrkesretting og styring av utdanninga er ikke noe særegent for RUC. I Danmark skulle angrepene på RUC settes inn også ved andre læreanstalter gjennom de planlagte «landsfaglige utvalgene». RUC var prøvekluten. I Norge la stm. 17 om høyere utdanning opp til liknende ting, bl.a. gjennom de regionale styrene for distriktshøgskolene. Trolig forsøker staten også snart å vinne mer omfattende styring over universitetenes økonomiske og faglige disposisjoner. Slike angrep må møtes med resolutt motstand, med skarpe krav og aksjoner. Angrepene mot RUC var harde, men motstanden enda hardere. Derfor er RUC-studentenes eksempel til å lære av. Bare egen kamp gir seier! – denne parolen kan ikke gjentas for ofte, den gjelder uansett hva saka dreier seg om: styringsrett, økonomiske krav, daghjems plasser eller demokratiske rettigheter. Bruk den mot revisjonister og andre splittelsesmakere som preker passivitet, og «ansvarlighet». Stol på egne krefter!

FRANSKE STUD

Ned med studenttallet! Bedriftslederne inn i Universitetsstyrene! Bort med språkfaga! Dette var kjernepunktene i det angrepet franske myndigheter retta mot studentene i vår. Men studentene svarte. Titusener demonstrerte og snart viste det seg at de også sto overfor fiender i egne rekker. Denne artikkelen bygger på en samtale med to kamerater fra det kommunistiske ungdomsforbundet i Frankrike.

REFORM FOR KAPITALISME I KRISE.

Det franske borgerskapet er inne i ei dyp økonomisk krise, og dette tvang fram forandringer innafor utdanning. De viktigste måla med reformen var å redusere kostnadene til høyere utdanning, og samtidig sikre seg mer direkte politisk styring med utdanninga slik at arbeidskrafta som kom ut var mer tilpassa de behova kapitalen hadde. På flere områder betydde dette harde angrep mot studenter og ansatte.

— Reformen innfører streng adgangsbegrensning til den avsluttende avdeling av universitetsstudiene. Mange kastes regelrett ut, og for dem venter bare arbeidsløshet uten en yrkesutdannelse.

— Bedriftsledere skal inn i Universitetsstyrene, og faga direkte tilpasses deres behov. Det opprettes et klart skille mellom fag som direkte tjener kapitalen (f.eks. bedriftsledelse og teknologi) og andre fag, som f.eks. språk og historie. Virksomheten ved den siste

typen fag skal trappes sterkt ned fordi de «kaster lite av seg.»

— Reformen betyr skjerpa faglig kontroll og et langt større antall obligatoriske kurs enn før. Dette rammer spesielt studenter fra arbeiderklassen, som er fullstendig av å jobbe ved siden av for å finansiere studiene. Nå blir det umulig.

— Mange ansatte mister jobben som følge av reformen. Spesielt hardt rammes hjelpelærerne.

KAMPEN REISES

Det var altså mange grunner til at kampen mot reformen ble reist, og forståelig nok var språkinstituttene først ute. De gikk til streik sist i februar, og streikebevegelsen spredde seg som ild i tørt gras. På det meste var hele 95 institutter i full streik, og i tillegg til dette hadde en rekke lærerskoler, arkitekt-høyskoler, tekniske skoler og gymnas slutta seg til.

Men bevegelsen utvikla seg ikke av seg sjøl, på veien var det nødvendig å

nedkjempe ulike revisjonistiske ideer. Revisjonistene sa sjølsagt ikke at de var for reformen, det ville være politisk sjølmord. Tvert om. De sa «Nei til Soisson!», — Soisson var den ministeren som hadde lagt fram reformen.

Revisjonistenes linje var å begrense kampen til parlamentariske aksjonsformer. For dem var løsinga at endel kjente personligheter fra ulike fagforbund skulle forhandle med departementet på studentenes vegne. Men studentene gjorde disse delegasjonene til noe helt annet enn det revisjonistene ønsket. En gang møtte f.eks. over 500 studenter opp til forhandlingene!

STUDENTENE VALGTE EGNE AKSJONSFORMER

Studentene lærte raskt at hvis de skulle nå noe, måtte de lede kampen sjøl og utvikle sine egne aksjonsformer. Over hele landet ble det avholdt store demonstrasjoner, og blant mye annet ble det også laga et radiohørespill som ble sendt ut over hele Frankrike via sendere studentene sjøl dreiv. Studentene forlita seg ikke på de studentorganisasjonene som fantes, en dominert av revisjonister og en av trotskister. De gikk også mot at det skulle bæres

DENTER I KAMP

organisasjonsparoler i demonstrasjonene. Alle paroler skulle undertegnes med «Streikekomiteen».

Men revisjonistene respekterte ikke dette. Flere ganger prøvde de å komme inn foran i toget med sine egne paroler, slik at folk som så bilder i avisene osv. skulle tro toget var en støtte til deres politikk. I en demonstrasjon i Paris med over 60.000 deltagere prøvde de seg, men ble resolutt stanset av deltagere i toget som tok fra dem parolene.

Revisjonistene ble gjennom sin praksis tidlig avslørt for de fleste studentene. Dette hang også sammen med at de flere steder åpent støtta reformen. På et institutt ved universitetet i Villetaneuse, der revisjonistene hadde den politiske kontrollen, var reformen allerede innført!

DE «MILITANTE» TROTSKISTENE

Etter at revisjonistene ble isolert overtok trotskistene deres rolle. Først framsto de som ekstra militante folk som gikk i spissen for å kaste ut revisjonistene. De sa seg også enige når marxist-leninistene understreka betydninga av å utvikle enhet med arbeiderklassen og småbøndene.

Men det de mente med det var å innlede forhandlinger med ledelsen i CGT, den fagorganisasjonen som revisjonistene dominerer. Kommunistene gikk hardt ut mot dette forsøket på å opprette ny enhet med revisjonistene og på å få deres paroler inn i grunnlaget igjen.

Trotskistenes forsøk led nederlag. Mens de satt i forhandlinger med arbeideraristokratene, utvikla studentene enheten med vanlige arbeidsfolk. I Rennes hadde studentene hele dager da de fikk besøk av streikende arbeidere fra 5-6 fabrikker i området. Arbeiderne fortalte om den kampen de førte, om arbeidskjøpernes linje og om sine egne erfaringer med revisjonistene. Studentene forklarte hvorfor det var nødvendig å kjempe mot reformen, hva den borgerlige undervisninga besto i og om sine kamperfaringer.

TROTSKISTENE SPERR FORVIRRING

Politisk forsvarte trotskistene hele tida den samme linja som revisjonistene. Men i taktikken la de mest vekt på å skape oppløsning gjennom forvirring. På slutten av bevegelsen prøvde borgerskapet å få studentene til å ta opp undervisninga igjen, ved å true

med at eksamen nærma seg. Revisjonistene støtta dette, mens marxist-leninistene gikk mot det. Trotskistene hadde sin egen måte å støtte borgerskapet på.

Deres linje var at studentene skulle ta eksamen, men ikke på den måten borgerskapet sa! I stedet prata de allment om å «gjennomføre eksamen på en kollektiv måte». Dette var sjølsagt ikke gjennomførlig, og det visste de også.

KOMMUNISTENES OP- PSUMMERING

Studentene klarte ikke å slå den nye reformen tilbake. Dette skyldes både at reformen hadde avgjørende betydning for det franske borgerskapet, og at de satte svært mye inn på å få den gjennomført, og at studentene hadde fiender innafor egne rekker som ikke alle avslørte.

Men dette betyr ikke at kampen som ble reist var noe tilbakeslag for studentene i Frankrike. For mange gikk det for første gang klart fram at revisjonister og trotskister er talsmenn for borgerskapets interesser, sjøl om de aldri så mye kaller seg for marxister.

Kommunistene hadde klar framgang gjennom denne kampen og rekrutterte mange nye medlemmer. Særlig skjedde det på de stedene hvor de dristig gikk i spissen for den kampen studentene førte, og samtidig avslørte revisjonistenes sabotasje og forklarte at dette ikke var noen tilfeldighet, men et resultat av en tvers gjennom borgerlig politikk.

Vårens studentkamp i Frankrike er derfor et godt eksempel på at sjøl om en rettferdig kamp ikke fører til seier, kan klassekampinja likevel styrkes. I det ligger også det viktigste resultatet på lang sikt for flertallet av de franske studentene: Borgerskapet vant dette slaget, men kampen førte til at mange nye soldater slutta seg den den hæren som vil føre kampen mot borgerskapet videre til den dagen det er beseira for godt.

Artikkeln «Offensive karrieristar i raud frak» i forrige nr. av HMG har fått mye plass i «Arbeiderbladets» spalter. Artikkelen har fått et par av de navngitt studentaristokratene til å løpe til «avisa» med krav om dementi og trusler om injuriersøksmål. Og «Arbeiderbladet» har sin vane tro gitt løgnaktige angrep på marxist-leninistiske studenter romslig spalte-

Hva er grunnen til denne vreden? La oss kort gjenta innholdet i artikkelen:

Innafor studentverdenen fins det et lag blant studentene som hverken sosialt eller økonomisk har de samme problema som en vanlig student. Gjennom lønna verv i studentbyråkratiet og gode kontakter med staten, universitetet og næringslivet er det lagt et materielt grunnlag for at disse studentaristokratene skal vende studentene ryggen når de reiser kamp for sine interesser.

Dette har satt sinnet i kok hos to av studentaristokratene, Marit N. Aarset og Erik Berg. Hva har de å fare med?

«LØGNPROPAGANDA FOR Å TRETTE TILLITSMENN»

Under denne overskrifta går Marit Aarset til angrep på «Hva må gjøres». Den eneste løgnen hun prøver å påvise

er «... påstanden om at hun skal ha tjent 40.000 kr. i året på tillitsverv». Men dette har vi da heller ikke påstått. Det ser enhver som virkelig har lest artikkelen. Blant de eksemplene som er nevnt, går det klart fram at denne lønna gjelder formannen i hovedstyret i Samskipnaden, Thron Værnes.

Altså: til tross for to indignerte innlegg fra Marit Aarset, har hun ingen ting å fare med.

La oss dvele litt ved Marit Aarset. Som den innbitte motstanderen av all kamp som hun er, lanserer hun en teori som prøver å mistenkeliggjøre studentenes rettfærdige interessekamp: «En stor del av studielånet går rett i partikassa. Slik får disse menneskene faktisk dårlig råd, og de synes derfor at de lever i et elendig samfunn».

«Sosialisten» Marit Aarset finner seg tydeligvis vel tilrette innafor det kapitalistiske utbyttersamfunnet. Når

hun påstår at det bare er marxist-leninistiske studenter som har dårlig råd, fordi de gir så mye til «partikassa», så er dette i og for seg et godt nok bevis på i hvor liten grad Aarset kjenner til en vanlig students økonomi. Dessuten er det også et høyst reaksjonært sleivspark til de mange progressive som ut fra politisk forståelse har gitt noen hundre kroner av det de har tjent i sommer for at den revolusjonære bevegelsen i Norge skal få et eget rotasjonstrykkeri.

Erik Berg, nettopp avgått landssekretær i NSU, karakteriserer «opplysningene om tillitsverv og godtgjørelse som ren løgn fra ende til annen».

Ved nærmere undersøkelser har det vist seg at vi har gitt to ukorrekte opplysninger om Erik Berg, som riktignok ikke rokker ved artikkelens konklusjoner, men som vi allikevel vil dementere.

Om landssekretærjobben i NSU skriver E. Berg i brev til redaksjonen i HMG: «Det er feil at jeg er lønnet med 60.000 kr. pr. år. Etter 8 års studier ville jeg ikke ha funnet meg i den underbataling som dette beløpet innebærer».

vrede

aristokrater

Redaksjonen beklager å ha oppgitt for lav inntekt på E. Berg. Den korrekte inntekta er kr. 64.000, og ikke som vi oppga i siste nr. av HMG 60.000!

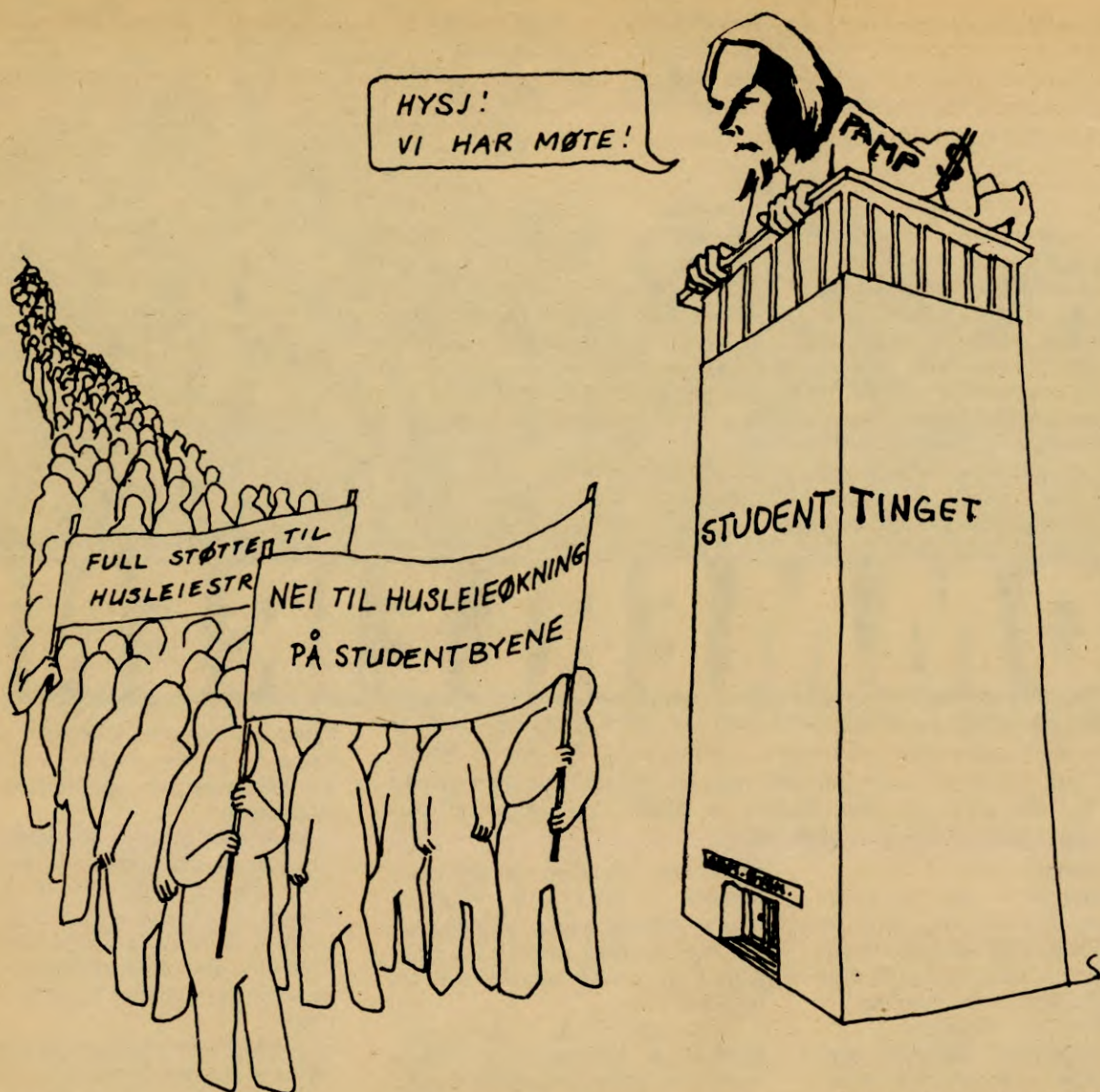
Når dette er sagt: det er på ingen måte relevant å trekke inn studietida i et tilfelle som dette. E. Berg ble da ikke valgt til sitt politiske verv i NSU på grunn av sin akademiske bakgrunn.

Den andre ukorrekte opplysningen: E. Berg er ikke daglig leder for SAIH (studentenes akademiske internasjonale hjelpefond), men formann i samme organisasjon. Formannen er riktignok ikke lønna, men nyter godt av andre former for godtgjørelse.

For å få ei grundig korrigering av opplysningene i siste nr., ringte HMG SAIH for å få vite hvor mye disse godt-

gjørelsene dreide seg om. SAIH, som delvis finansieres av studentenes penger, har et offisielt regnskap. Til tross for det ble HMG av SAIHs daglige leder nektet å se på regnskapet! Vi tar det som en bekræftelse på at vi er på rett spor.

Dette viser at vi ikke har sjekket kildene våre godt nok, og det er tendenser til å henfalle til den slags jour-

nalistikk som «Arbeiderbladet» og andre borgerlige aviser bedriver.

Når dette er sagt, vil vi understreke at korrigeringene ikke rokker ved innholdet i artikkelen: at det fins et sjikt blant studentene som går igjen som Tordenskjolds soldater i ulike tillitsverv, og som gjennom dette knytter bånd til staten, universitetsledelsen og næringslivet.

Er dette bare ondsinnete spekulasjoner? Vi har bl.a. i forrige nr. vist ved flere eksempler at dette faktisk skjer. Her vil vi nevne nok et nærliggende og ganske illustrerende eksempel.

Når HMG ringt NSU fikk vi opplyst at E. Berg var slutta i landssekretærjobben, og nå var å finne i FAO, et underorgan under FN! Den akademiske arbeidsløsheta er ukjent for noen.

ER VI PRINSIPPIELT MOT LØNNA VERV?

«Det er et godt gammelt borgerlig prinsipp at tillitsverv ikke skal være lønna, og dette prinsippet har åpenbart AKP tenkt å følge opp. Utspillet er også rettet mot ordinære sekretærjobber, og er med på å underminere lønnskrav fra

fagorganiserte i slike jobber», sier E. Berg til «Arbeiderbladet».

Når det gjelder vår holdning til lønna tillitsverv, så er den klar. Vi har gått i spissen for å avskaffe en lang rekke lønna pampeverv innafor studentverdenen. Et eksempel er Det norske studentersamfund. Tidligere gikk mesteparten av DNSs midler til styret og representasjon. Det var bl.a. egne regnskapsposter for nachspiel og leie av smoking! Nå er disse penga frigjort til støtte til arbeidsfolk, frigjøringsbevegelser og andre som reiser rettferdig kamp for sine interesser.

Men dette betyr ikke at vi som prinsipp går mot alle lønna verv. Det viktigste for oss er at valgte tillitsmenn og folk som er ansatt på politisk grunnlag, skal ha samme økonomiske og sosiale forhold som dem de skal representere. Hva dette betyr må sjølsagt vurderes konkret i hvert enkelt tilfelle. Samtidig er det viktig å være klar over at faren for å fjerne seg fra studentmassene er spesielt stor i disse verv, og at det derfor er nødvendig å sloss for at studentene skal kunne kontrollere og kritisere det arbeidet valgte tillitsmenn driver med.

Studentaristokratene i DKSF, AUF og SV er prinsippielt for alle lønna verv, og forat betalinga skal være så høy som mulig. De sier at dette er rettferdig fordi det går ut over fritid og studieprogresjon. Men dette gjelder sjølsagt all salgs arbeid. Vil de f.eks. foreslå en rekke lønna verv innafor målorganisasjonene, Kvinnefronten osv. for at ikke «bare borgere» skal stille til valg?

Studentflertallet er ikke tjent med tillitsmenn som skal ha lønn og kompensasjon for alt de gjør. Det er studentene sjøl som må betale det det koster. Nå vet vi også at staten har lagt fram et forslag på at langt flere studenttillitsmenn enn idag skal lønnes, og at penga skal «gis» av staten. Dette er ingen tilfeldighet. Mens staten knytter igjen pengesekken når når det gjelder daghjem, kantiner osv. er lønn til studentpamper en god investering. Statens håp er å kjøpe opp studentenes tillitsmenn ved å gi dem en annen sosial og økonomisk stilling enn studenter flest. Erfaringer som peker i retning av at dette er nyttig, effektivt og lønnsomt er det nettopp studentaristokratiet som har gitt dem!

SOMMERLEIRENE

Siden NKS ble stifta på våren 1974 har tre somre gått, og hvert år har studentforbundet arrangert egne sommerleire. På denne måten har NKS ført videre en tradisjon den marxist-leninistiske bevegelsen i Norge har tatt vare på siden slutten av 60-åra. Her følger ei kort og foreløpig oppsummering av årets leire.

Stor framgang!

NKS arrangerte i år 5 sommerleire. Som ifjor var det leire på Tromøya ved Arendal, på Herdla ved Bergen, i Trøndelag og i Troms. I tillegg ble det for første gang arrangert egen leir i Rogaland.

Sammenlikner vi med ifjor, viste oppslutninga om leirene sterk framgang. Ialt deltok over 40% fler på leirene i år!

Interessekampen

Hoveddiskusjonene på leirene i år var for det første studentenes interessekamp. Her ble det i diskusjonene lagt vekt på å få fram kritikk av det arbeidet NKS til nå har drevet på dette området, slik at vi ut fra en grundig forståelse av tidligere feil kan legge grunnlag for nye framganger i kampen.

Deretter fulgte diskusjonen om hva som måtte gjøres i tida framover, og det var brei enhet om at det nå er tvingende nødvendig å reise kampen for studentenes økonomiske kår, for høyere stipend og mindre rente.

I denne diskusjonen var det særlig to feilaktige ideer som måtte nedkjempes. Den første var ideen om at det ikke er mulig å reise

studentene til kamp, at det store flertallet av dem, som «Studentforum» engang hevda, er sidrumpa og late. Dermed er det vel også sagt hvor denne teorien har sitt utspring.

Ei slik linje står i skarp motstrid til ei kommunistisk masselinje. Den legger skylda på vanlige studenter for at studentkampen ikke raser, og også her trækker derne revisjonistene. I stedet for den i samme spor som de moderne revisjonistene. I stedet for å spørre om de som skal gå i spissen, nemlig kommunistene sjøl har vært for dårlige til å legge fram at situasjonen krever at vi gjør noe, og til å reise folk til kamp for sine interesser, sier i den at det er studenter flest det er noe gærent med.

Hvis ei slik linje settes ut i praksis, vil den medføre at kommunistene ikke snakka med vanlige folk om hvilke problemer de strir med, ikke sammenfatter disse sakene i paroler det kan reises kamp på, og som studentene vil slutte opp om fordi det er i deres interesse og fordi krava er deres egne. I stedet vil den føre til at kommunistene isolerer seg fra studenter flest,

kliner seg sammen i kantiner og i fritida, og på den måten får styrka sitt feilaktige syn på flertallet av studentene.

At denne linja er en støtte til borgerskapet, er innlysende. Med et sånt utgangspunkt, og en sånn praksis vil en ikke være i stand til hverken å reise interessekampen eller til å øke oppslutninga om en kommunistisk politikk på andre områder.

Virkeligheten sjøl har også gang på gang avslørt denne linja. Såvel i Norge som i resten av verden har studenter vist at de kan sloss for sine interesser og at de støtter den kampen andre fører. Forutsetninga er at situasjonen blir forklart slik at folk kjenner seg igjen, at det stilles paroler folk vil sloss for og at det føres kamp mot ulike ideer som vil hindre at det reises kamp, eller som leder kampen på avveier når den først er igang. Det er kommunistenes plikt å gå i spissen for å oppfylle disse forutsetningene.

Er studentene viktige i klassekampen?

Den andre feilaktige ideen var knytta til betydninga av i det hele tatt å jobbe blant studenter. Enkelte hevda at siden studentene ikke tilhørte arbeiderklassen, var det uviktig å mobilisere dem til kamp for egne krav. Det beste stu-

VIKTIG SKRITT

dentene kunne gjøre var å holde seg i ro sjøl, mens de støtta de kampene arbeidsfolk førte med penger og på annen måte. Også dette ligger nær opp til det revisjonistene hevder, men de tillater i alle fall litt fagkritikk blant studentene.

Sjøl sagt kan ikke studentene stå i spissen for den sosialistiske revolusjonen, og uten at studentbevegelsen er leda av arbeiderklassen og det kommunistiske partiet vil den uunngåelig preges av vakling og ulike borgerlige strømninger. Men ut fra det å si at kommunistisk arbeid blant studentene er uviktig, er feilaktig og reaksjonært.

Når Lenin i «Staten og revolusjonen» forklarer hva som ligger i arbeiderklassens ledende rolle, sier han: «Bare proletariatet er – i kraft av sin økonomiske rolle i storproduksjonen – i stand til å være føreren for alle arbeidende og utbytete masser, som ofte blir utbytet, kuert og undertrykt av borgerskapet ikke mindre, men mer enn proletariatet, men som ikke er i stand til å føre en **selvstendig** kamp for sin frigjøring».

Både i studietida og i det seinere yrket er de fleste unge under utdanning undertrykt av borgerskapet og dets stat. I dette ligger grunnlaget for at det er mulig å vinne mange av dem som allierte for arbeiderklassen. Å reise dem til kamp mot borgerskapets undertrykking står ikke imotstrid til arbeiderklassens interesser. Tvert om, kampen er retta mot den samme fienden, og gjennom denne kampen blir muligheten for å vinne mange av dem for ei revolusjonær linje større. Gjennom kampen lærer

de at staten er deres fiende, at revisjonistene saboterer kampen osv.

Det fins mange eksempler på at studentene kan spille en viktig rolle i klassekampen. Ofte avgjøres den rollen de spiller direkte av i hvilken grad kommunistene har evna å vinne dem for ei riktig linje. I Kina begynte flere revolusjonære oppstander blant studentene, og i Frankrike i 1968 var det studentenes kamp for retten til anti-imperialistiske demonstrasjoner som utløste mai-opprøret.

Linja som avviser å jobbe blant studentene, er ei linje som i praksis vil overlata dem til borgerskapet, ei linje som under dekke av å kritisere tjener reaksjoner blant ungdom under utdanning fra «venstre».

Ved at disse og andre feilaktige ideer ble grundig diskutert og ved at folk utdypa ei riktig linje med eksempler fra sin egen praksis, ble det oppnådd stor enhet i diskusjonen. Leirene la dermed et godt grunnlag for et kraftig oppsving i kampen for studentflertallets interesser.

Ingen allianse med supermaktene

Den andre hoveddiskusjonen tok opp kommunistenes linje for kampen i Norge ved et eventuelt utbrudd av en krig mellom USA og Sovjet. Leirene slutta opp om den linja AKP (ml) har propagandert: at en invasjon må møtes med folkekrig, og at vi ikke kan støtte oss på den ene supermakta i kampen mot den andre. Krigen vil være en nasjonal-revolusjonær krig. Nasjonal fordi den retter seg mot okkupanten for å kaste han ut, og revo-

lusjonær fordi den samtidig retter seg mot borgerskapet som vil forråde nasjonen og kapitulere.

Klasseanalyse

Leirene diskuterte også et av hovedspørsmåla i diskusjonen foran AKP (ml)s andre landsmøte; klasseanalyse og hovedmotsigelsen i Norge. Sjøl om mange av deltagerne hadde vært lite borti denne diskusjonen, betød leirene et stort skritt framover for de fleste. Leirene avviste revisjonistenes linje om at hovedmotsigelsen går mellom monopolkapitalen og folket, og nådde stor enhet på at den gikk mellom borgerskapet og proletariatet, at småbøndene er strategiske allierte i kampen for sosialismen.

I klasseanalysen konsentrerte leirene seg om lærerne som et eksempel. Dette store flertallet nådde gjennom diskusjon enhet på at lærerne ikke er arbeidere.

Nesten 400.000 lalt til rotasjon!

Leirene betydde et stort sprang framover for NKS rotasjonsinnsamling. Like før leirene hadde folk fått vite at «Klassekampen» skal bli dagsavis innen 1. mai neste år. Dette skapte stor entusiasme. Grundige diskusjoner om hvorfor personlig økonomi er et politisk spørsmål, og om nødvendigheten av at en revolusjonær kommunistisk bevegelse er økonomisk sjølberga og uavhengig av borgerskapets stat, ga store resultater.

I alt ble det på leirene samla inn over 180.000 kroner kontant til det nye rotasjonstrykkeriet! I tillegg til dette kom 210.000 kroner som deltagerne forplikta seg til å gi til kampanja etter at de kom hjem.

I tida framover vil NKS-medlemmene delta i kampanja for at dagsavisen skal stå på trygg grunn, først og fremst ved at det verves mange nye abonnenter. Alle som mener at det virkelig trengs en dagsavis som stiller seg konsekvent på arbeidsfolks og andre undertryktes side, bør abonnere nå!

Ny offensiv!

På leirene blomstra også kultur, idrett og annen aktivitet. Kameratskapet blei styrka og folk sveisa sammen. Leirene ga et godt grunnlag for ny framgang for kommunistene i studentbevegelsen, og to konklusjoner alle leirdeltagerne kunne skrive under på er: Du som sympatiserer med oss – bli med idag! Du som ikke har vært på leir før – bli med neste år!

Mange av de politiske diskusjonene på sommerleirene foregår på veggavisser. Her kan alle spørsmål taes opp, og alle har sjansen til å svare. Veggavisene er en garanti for demokratiet på leirene.

FRAMOVER!

I staten Louisiana i USA sitter en 18 år gammel afro-amerikaner fengsla, dømt til døden for et mord han ikke har begått. Dødsdommen mot Gary Tyler er et grotesk uttrykk for undertrykkinga av de nasjonale minoritetene i USA, en undertrykking som daglig kommer til uttrykk i form av raseskille, justismord, politivold og annen undertrykking. Men dødsdommen er blitt møtt av en brei protestbevegelse. Kampen for å hindre henrettelsen av Gary Tyler er samtidig blitt en kamp mot all fascistisk undertrykking av de nasjonale minoritetene i USA.

fra politiet haglet over dem. Gary Tyler var en av dem som høylydt protesterte mot denne behandlingen, og ble straks arrestert for motstand mot politiet!

Tiltalt form ord

Dagen etter ble tiltalen endra til mord. Politiet hadde etter noen timers leting «funnet» mordvåpenet inne i bussen. Dette våpenet var en politirevolver som aldri var meldt savnet! Det ble heller ikke lagt fram bevis for at kula som drepte den hvite gutten virkelig kom fra dette våpenet.

På dette uholdbare grunnlaget ble rettsaka mot Gary Tyler reist.

En paradisk rettsak

Rettsaka ble en grotesk parodi. Hovedvitnet mot Tyler var ei 16 år gammel afro-amerikansk jente som «hadde sett at han skjøt». Opp mot dette sto den manglende undersøkelsen av kula og flere vitner som sa at Tyler umulig kunne ha skutt den hvite gutten fra sin plass i bussen.

Brei støttebevegelse

Tyler har fått støtte av en brei bevegelse over hele USA, og i mange byer prega kravet om at han skulle løslates 1. mai-toga.

Folk fra de nasjonale minoritetene har stilt seg i spissen for støttebevegelsen og som en del av kampen ført fram paroler som retter seg mot hele den fascistiske undertrykkinga de er utsatt for. «Ned med raseskillet», «Død over Ku Klux Klan», «Fulle demokratiske retter for det fargede folket» og «Sjølråderett for den afro-amerikanske nasjonen» er eksempler på paroler som ble båret i en demonstrasjon i New Orleans.

Henrettelsen utsatt!

Protestene har foreløpig ført til at henrettelsen er utsatt, og at Gary Tyler har fått flytte ut av dødscellen. Nå må støtten til Gary Tyler trappes opp over hele verden. Bare et resultat kan godtas, – frihet for Gary Tyler!

STANS MORDET PÅ GARY TYLER!

Bakgrunnen

En dag i oktober 1974 var Gary Tyler sammen med andre fargede ungdommer på vei til skolen i buss. Men plutselig ble bussen stoppa. Som et ledd i den fascistiske kampanja mot intergrering av fargede i «hvite» skoler, gikk en mob bestående av medlemmer av Ku Klux Klan til angrep på bussen, knuste rutene og sendte en skur av stein mot skoleungdommene. Politimenn som sto like ved fant ingen grunn til å gripe inn.

Plutselig falt en hvit gutt død om, truffet av et skudd fra en revolver. Mobben trakk seg tilbake og politiet rykket fram. Skoleungdommen ble kommandert ut av bussen, og tvunget til å legge seg på kne på bakken. Slik måtte de ligge i to timer, mens spark og skjellsord

Resultatet var avgjort på forhånd. Hele rettssaka tok under tre timer, og etter kort tid avsa den helhvite juryen dommen, – dødsdom for mord.

Saka tas opp igjen

Etter protester kom saka ei tid seinere opp til nytt rettsavhør. Her fikk det planlagte justismordet et skudd for baugen. Jenta som hadde vært hovedvitne mot Tyler, sa at folk fra politiet hadde slått og truet henne til å avgi falsk forklaring, og hun pekte i rettssalen ut de politimennene som hadde gjort det.

Allikevel slo sommeren, den samme som hadde dømt Tyler til døden, fast at det ikke var kommet fram noe som ga grunnlag for en ny rettssak, og opprettholdt dødsdommen!

Støtt oppropet!

Her i Norge har Anti-imperialistisk komite for den tredje verden tatt initiativ til et støtteopprop for Gary Tyler. Komiteen sender støtten videre til den sentrale støttekomiteen i USA. NKS oppfordrer progressive over hele landet til å slutte opp om dette oppropet. Ta opp støtte til Gary Tyler på allmøter, i studentforeninger, i studentersamfunna og andre steder.

Oppropet og stoff om Gary Tyler-saka kan du få fra Anti-imperialistisk komite for 3. verden, boks 5645, Briskeby, Oslo 3.

KAPITALISMEN I TSJEKKOSLOVAKIA

I Tuzex-butikkene kan en kjøpe billige luksusvarer med vestlig valuta. Det er ofte lange køer foran disse butikkene. Omsettinga er i liten grad basert på turister. Valutaen kommer inn via svar-tebørstrafikken. Hel- og deltids pengevekslere kjøper valutaen av turister for dobbelt kurs og selger den videre med 100 pros. fortjeneste. Det er i borgerskapets interesse å trekke inn vestlig valuta. Derfor vrir det av Tuzex-butikker, og de gamle lovene som forbyr valutaspekulasjon er bare formelle.

Vanlige klesforretninger selger moteklær. Prisene er høye. Nylonskjortene på bildet koster 160kr. og platåsko 290. En godt betalt arbeider tjener til sammenlikning ca. 2000kr. pr. måned brutto.

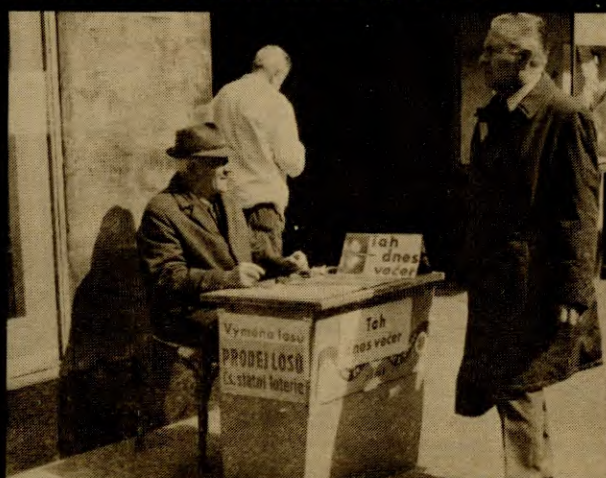
Gateselgeren på bildet til høyre byr fram sine produkter. Småhandel florerer, selv den minste produksjon er innretta på markedssalg.

Politikerne og direktørene kjører rundt i den tjekkiske luksusbilen Tatra til 280000kr. De ledende har ofte to, tre biler, sjølsagt med privatsjåfor.

Bildet under: gjennom loddsalg lokker den tjekkiske stat med rikdom for den heldige vinner.

SPLITTETTELSEN I «KUL»

Grappa KUL («Kommunistisk Universitetslag») ble oppretta i -73 av ei gruppe filosofer, samt tre medlemmer fra Rød Ungdom. Ledere for gruppa var folk som lenge hadde stilt seg fientlig til den marxist-leninistiske bevegelsen. KUL-gruppa har sin betydning ved at den utgjør det viktigste organiserte uttrykket for en trotskistisk linje i den norske studentbevegelsen.

I juni i år holdt gruppa «samlingskongress», hvor ultra-høyre bestående av sju medlemmer gikk ut. Resten inngikk en organisatorisk, prinsippløs allianse med Kjell Hovdens følgesvenner i det såkalte «Kommunistiske Arbeiderforbund» (KA). HVA MÅ GJØRES vil i denne artikkelen vise at høyre-sprekken på kongressen bare er den første i en rekke som følger med nødvendighet når høyre-opportunister inngår allianser med politisk hestehandel som metode.

KUL og «det proletære sentrum»

I 72 brøt endel folk ut av m-l-bevegelsen i Bergen og danna KAG. Disse sto på samme standpunkter som KUL i en rekke saker, og var en direkte forløper for KUL. Formålet med gruppa skulle være gjennom diskusjoner å opprette et «kommunistisk parti». Venstrefraksene ble imidlertid fort borte, og gruppa forsvant i en fart inn i SV og stillhet. Bare sporadisk gjør de seg fremdeles gjeldende med Stalin-kritikk og forsvar av sosialimperialismen.

For å unngå en reprise av fenomenet KAG, må KUL gi skinn av å tilhøre en kommunistisk bevegelse. De trenger KA som et «proletært alibi». Uten KA vil de fremstå som en isolert marxologisk studentgruppe uten noen som helst kontakt med arbeiderklassen. Dette vet KUL-lederne, og derfor er propagandaen deres stappfull av fraser om å knytte an til «det proletære sentrum» og «de fremadskredende lag av proletariatet». Men virkeligheten om KA har ingen ting til felles med KUL-popagandaens flåseri. «Det proletære sentrum» kan i beste fall kalles et konsentrert senter, fullstendig konsentrert til en person, nemlig Kjell Hovden. Han er så vidt vi vet det siste «proletære» innslaget i KA. Det nest siste, den tidligere formannen Engeland, ble sparka da Berntsen fra

KUL og filosofisk institutt overtok som formann. Hele myten om KA som noe som helst i likhet med en bevegelse er bare vrøvl. Klikken har eksistert ifullstendig stagnasjon i de 4 åra den har eksistert. Og hadde det ikke vært for den innspurtninga de nå får via KUL hadde de snart vært sjøldaue. Karakteristisk for KA's opportuniste er at de uten videre godtar den erklærte anti-stalinisten Berntsen som formann, på tross av at KA offisielt støtter det sosialistiske Sovjet under Stalin. Politisk sett er sammenslutninga mellom KUL-KA en prinsippløs hestehandel, og det skal vi se kommer klart til uttrykk gjennom resolusjonene som ble vedtatt på kongressen.

KUL's trotskistiske sovjet-analyse

Det er to spørsmål som har stått i brennpunkt i den debatten KUL har ført med seg sjøl. Det ene er karakteren av Sovjet i Stalin-perioden og karakteren idag, og det andre er en vurdering av Kinas utenrikspolitikk. Kongressen vedtok resolusjoner på begge spørsmål. Det som trygt kan sies om disse er: De er verken i stand til løse motsigelsene eller skru topplokket på disse. I Sovjetresolusjonen sies:

«Sovjetsamfunnet eksisterte etter Oktoberrevolusjonen i 1917 under en genuint proletarisk statsmakt, ledet av bolsjevikpartiet.....

Dagens sovjetiske samfunn inngår i den imperialistiske kapitals verdensomspennende herredømme over arbeiderklassen.»

Så skal vi se hvordan KUL ideologen Wyller forklarer overgangen mellom disse to diktaturene.

«I Sovjet skulle det imidlertid vise seg å bli skjebnesvangert at man fra slutten av 20-åra lot den økonomiske vekst få prioritet over og skje på bekostning av proletariatets politiske makt.»

«Det avgjørende vendepunktet må her settes til slutten av 20-åra, da arbeiderklassens «egent» parti gikk inn i en fase med teoretisk og politisk degenerering og ble forvandlet fra et organ fra kritikk og kontroll av den økonomiske tvang til å gå i bresjen for en ideologisk opphøyning av nødvendige, men situasjonsbetingete tiltak til norm og prinsipp.»

«Som resultat av bolsjevikpartiets økonomiske politikk alt fra 30-åra av ble borgerskapets objektive interesser igjen herskende.»

La oss oppsummere hva de sier: I 1917 var det proletariatet som hadde statsmakta i Sovjet, ledet av Arbeiderklassens parti, bolsjevikene

Josef Stalin og Sovjet i 30-åra, fremdeles en varm potet for KUL.

I slutten av 20-åra forvandlet dette arbeiderklassens allerede suspekerte «egene» parti seg, og det klasseløse «**man**» beskar proletariatets makt. Ut av denne grauten ble borgerskapets objektive interesser igjen herskende. Det kunne kanskje være rimelig å tro at alt dette snikk-snakket utelukkende var en konsesjon til KA. At KUL i virkeligheten ville skrevet at det foregikk en kontrarevolusjon i slutten av 20-åra, hvor borgerskapet tok makta i partiet og oppretta borgerskapets diktatur i Sovjet, men at KUL av hensyn til KA, som vel ikke kunne hive hele Sovjet-analysen sin på båten på grunn av et vedtak i sitt egent studentforbund, måtte formulere seg litt mer ullent. Det hadde vært helt i tråd med vanlig opportunistisk hestehandel i de kretser. Men hvis vi ser nærmere på Wyllers begredelige teori, så er det ikke bare en taktisk sukkerbit til KA, men et plagiat av en gammel kjenning. Det er trotskistenes velkjente teori om den degenerte arbeiderstat i ny opportunistisk frakk. Det nye er at det snakkes om et borgerskap i Sovjet som har makten idag. Den tradisjonelle teorien som utelukker et sovjetisk borgerskap og bare omtaler byråkratiske sjikt, er taktisk klokkelig forlatt. For øvrig er det fullstendig sammenfall. KULs teori om forvandling av partiet løsrevet fra kampen mellom klassene svarer til trotskistenes teori om degenerering av partiet. Når trotskistene «forklarer» degenereringen, i den grad det ikke tilskrives Stalins barbariske karakter, er det alltid teorien om at det er umulig å gjennomføre sosialismen i et økonomisk tilbakefallende land som er det vitenskapelige belegget. Hos KUL er det samme forklaring. Sovjet var så tilbakefallende økonomisk og langt på vei dirigert av det imperialistiske verdenssystemet at «den økonomiske politikken gjorde borgerskapets objektive interesser gjeldende.»

Vi kan oppsummere. KULs linje i synet på Sovjet har ikke noe til felles med den kommunistiske bevegelsens påvisning av klassekampen i det sosialistiske Sovjet i 30-åra og restaureringen av kapitalismen gjennom kontrarevolusjonen i 56. Derimot er deres teori sammenfallende med den trotskistiske teorien om den degenerte arbeiderstat.

Hvorfor splitt?

I resolusjonene om Kina la ultra-høyre fram en resolusjon, hvor de ville stemple den kinesiske uten-

Til glede for våre lesere ser vi oss i stand til å bringe et glitrende forslag til oppsummering av mer enn 1 1/2 års målretta Sovjet-debatt i KUL. Her følger nemlig mindretallets forslag til resolusjon om Sovjet-sprøsmålet!

KULs debatt om Sovjets karakter har pågått siden våren -75 uten at en entydig begrepsbestemmelse av Sovjetøkonomien er oppnådd. Dette bunner hovedsaklig i manglende tilgang på empiri og manglende kjennskap til og analyse av eksisterende empiri.

Debatten har imidlertid, på en meningsfylt måte, nedfelt viktige teoretiske premisser for en fremtidig begrepsbestemmelse.

Sovjetsamfunnet kan således ikke betegnes som kapitalistisk medmindre verdilovens gjennomslag som produksjonens regulator kan dokumenteres, hvilket impliserer reelt fungerende enkeltkapitaler på et i hovedsak fritt kapital-, vare- og arbeidsmarked.

Om slik dokumentasjon kan tilbys, kan vi konkludere at Sovjetsamfunnet er kapitalistisk, men fortsatt vil gjenstå to vesentlige problemer til analyse: For det første: Hvilke indre økonomiske og/eller ytre historiske faktorer medførte restaurasjon av verdirelasjonene? For det annet: Hvilke strategiske og taktiske slutninger kan trekkes fra analysen av et kapitalistisk Sovjet, m.a.o. hvorledes kan vi bestemme klassekampens former i det kapitalistiske Sovjet?

Om det viser seg umulig å tilby slik dokumentasjon, kan vi konkludere at Sovjetsamfunnet ikke er kapitalistisk, hvilket for KULs vedkommende innebærer fornyede analytiske bestrebelser med kritisk gjennomgang av eksisterende teorier om "ikke-kapitalisme" i Sovjet, f.eks. "revisjonistenes" hypotese om sosialisme, "trotskistenes" hypotese om degenerte arbeiderstater, "rødssosialistenes" hypotese om korporativ planøkonomi samt enkeltstående analyseforsøk.

Uavhengig av utfallet på denne fortsatte debatt slår KUL fast at Sovjet er et klassemann som inngår i den borgerlige epokes avslutningsfase og bare kan erstattes av proletariatets revolusjonære diktatur.

rikspolitikken som begrenset til kamp mot nasjonalstater. I tillegg ville de fastslå at sosialismen i et land var en umulighet. Vi skal merke oss at det var ingen hvem som helst som hadde skrevet forslaget, men en av grunnleggerne av KUL. Jo Sivertsen. Det sier vel en hel del om den bevegelsen. Den vedtatte resolusjonen går ikke like langt. Den nøyer seg med å fordømme Kina på de to områdene hvor det har vært tilløp til store kamper i spørsmålet om kinesisk utenrikspolitikk, Chile og Angola. Til slutt erklærer den at «vi får stå på våre egne føtter og ikke de kinesiske styltene.»

Ser vi på resolusjonene fra de som gikk ut, og resolusjonene fra de som ble igjen, skulle det tilsynelatende ikke være stort grunnlag for splitt. Resolusjonene til de som gikk ut ville fordømme Kinas utenrikspolitikk, og de ville ikke avgjøre om Sovjet er kapitalistisk «uten at det tilbys dokumentasjon». Dokumentasjonen fikk de ikke (men det hadde de heller ikke noe ønske om), men til gjengjeld fikk de en fullstendig fordømmelse av Stalin-tida og en beklagelse av den kinesiske utenrikspolitikken. Det var ikke rart at flertallet ganske

furten oppsummerer i siste Gnist: De som skallet av ville ikke engang være med på å diskutere Sovjet og Kina.

Men det ultra-høyre ville diskutere var organisasjonsstrukturen. Her hevda de retten til full fraksjonsfrihet. Da dette ikke gikk igjen, som sprakk de ut. Full fraksjonsfrihet i en organisasjon vil i praksis si at et hvert medlem i alle saker aktivt kan motarbeide og sabotere alle vedtak organisasjonen har fattet. Og da er vi framme ved kjerna i sprekken. Ved å tillate full fraksjonsfrihet, ville organisasjonen også i navnet bare være en borgelig diskusjonsklubb. For at KUL/KA skal fylle sin funksjon, et borgelig alternativ i kommunistisk frakk, må de i en rekke spørsmål legge seg opptil den kommunistiske bevegelsen. Å forsøke å kalle seg kommunister og samtidig fordømme Kina og kalle Sovjet av idag for sosialistisk er politisk umulig. Dette forklarer hvorfor resolusjonene fra kongressen på noen punkter tilsynelatende tar den kommunistiske bevegelsens standpunkter. Men all verdens taktiske krumspring kan ikke dekke over KA/KULs høyre-revisjonistiske karakter.

Hovedmotsigelsen i Norge:

HAR KUL HATT RETT?

På enkelte Universiteter finnes det ei lita revisjonistisk gruppe som kaller seg «Kommunistisk Universitetslag» (KUL). Denne gruppa blei danna av folk som gikk ut av Rød Ungdom på Universitetet i Oslo våren -73, bl.a. fordi de hadde store motsigelser til kommunistenes syn på Stalin. Etter evne har denne gruppa forsøkt å kritisere AKP(ml). NKS og Rød Ungdom fra «venstre», mens de i praksis kjører fram reaksjonær politikk i sak etter sak.

Men denne gruppa har hevda et syn på hovedmotsigelsen i Norge som tilsynelatende er likt det nye forslaget fra Sentralkomiteen. Dette har fått endel progressive til å spørre seg om KUL hle tida har hatt rett i sin kritikk av ml-bevegelsen.

Svaret på dette spørsmålet er avgjort nei, og jeg skal i det følgende vise hvorfor. Først litt om metoden: For å vurdere dette spørsmålet er det ikke tilstrekkelig å betrakte ytre merkelapper. En er nødt til å analysere *innholdet* i «KUL»s versjon av hovedmotsigelsen og vår egen fra 1973.

HVA SA VI I 1973?

La oss først se litt nærmere på formuleringa i partiets prinsipp-program fra 73. Hva var riktig og hva var gærent her?

For det første kan vi slå fast at AKP aldri har programfesta at hovedmotsigelsen i Norge går mellom monopolkapitalen og folket slik bl.a. «KUL» har forsøkt å framstille det.

For det andre avgrenser den seg mot det feilaktige standpunktet at monopolkapitalen står aleine mot arbeiderklassen og dens allierte. I parentes bemerka også et standpunkt «KUL» har forsøkt å tillegge oss.

For det tredje framhever formuleringa arbeiderklassen som den ledende klassen i kampen for sosialismen.

Den understreker også den strategiske alliansen mellom arbeiderklassen og de arbeidende bøndene og fiskerne.

Alt dette er i samsvar med marxismens klassikere og helt korrekt. Den viktigste feila i formuleringa er at den blander sammen to ulike spørsmål: Spørsmålet om hovedmotsigelsen og spørsmålet om klasseallianser. I stedet for å peke på den motsigelsen i det norske samfunnet som «bestemmer eller virker inn på eksistensen og utviklinga av de andre motsigelsene» (Mao, Om Motsigelsen) prøver formuleringa å vise hvordan klassekampen deler klassene inn i to fiendtlige leire. Det er sjølsagt riktig at hovedmotsigelsen i avgjørende

HADDE «K

Sentralkomiteen i AKP(ml) har sendt ut et forslag om at partiets 2. landsmøte vedtar følgende om hovedmotsigelsen i Norge:

«Hovedmotseiinga i det norske samfunnet er motseiinga mellom dei to klassane som står i motseiing til kvarandre, proletariatet og borgarskapet. De andre motseiingene til ei kvar tid som motseiingene mellom småborgarskapet på landsbygda og borgarskapet, mellom ikkje-monopolistiske kapitalistar og monopolkapitalister, mellom Noreg og andre imperialismaktar, mellom borgarleg demokrati og fascisme, er alle saman styrte av denne motseiinga og påverka av henne».

Samtidig har den gamle formuleringa av hovedmotsigelsen som ble vedtatt på partiets 1. landsmøte 1973, blitt kritisert som feilaktig. I det gamle prinsipp-programmet sto det:

«Voksteren i den statsmonopolistiske kapitalismen i Noreg har ført til at den viktigaste motseiinga (hovudmotseiinga) i dag er fylgjande: På den eine sida står monopolkapitalen og staten hans, med storborgarskapet som fast alliert. På den andre sida finn vi arbeidarklassen i nært samlag med bønder og fiskarar og ei rad allierte.» (Partiboka s. 18)

grad er med på å bestemme klassealliansene, men det er nødvendig å analysere en rekke andre motsigelser som også virker inn for å avgjøre hvem som er arbeiderklassens fiender og hvem som er dens venner. Slike motsigelser er f.eks. motsigelsen mellom borgerskapet og småborgerskapet, motsigelsene innafor borgerskapet og innafor småborgerskapet, mellom småborgerskapet og arbeiderklassen etc.

Formuleringa inneholder også den svakheten at den ikke sier klart fra at *hele* borgerskapet står i et antagonistisk forhold til arbeiderklassen, og at den ikke skiller mellom ulike typer bønder og fiskere.

HVA MED KUL?

Hva så med «KUL»? Hva er innholdet i deres begrep om hovedmotsigelsen når de sier at den går mellom borgerskap og proletariat?

For det første gjør de den revisjonistiske feilen å redusere alle klassemotsigelser til denne ene motsigelsen. For det andre, og det er her det råtne liket virkelig ligger begravet, hevder de at bønder er «en reaksjonær masse», at de er en «del av borgerskapet» og at de tilmed har en «del av statsmakta». Alt pratet om at bøndene «sjølsagt kan slutte seg til arbeiderklassen som individer» kan ikke dekke over det faktum at de grunnleggende bryter med det leninistiske prinsippet om det strategiske forbundet mellom arbeiderklassen og de arbeidende bøndene og fiskerne.

«KUL» har også hele tida bekjempa og forsøkt å latterliggjøre det marx-

istiske begrepet «folket» som betegnelse på arbeiderklassen og dens allierte. Sjølsagt på opportunistisk vis uten å gå åpent ut mot Mao Tsetung som har gitt dette begrepet en presis definisjon i «Om den riktige behandlingen av motsigelser i folket.»

At «KUL» åpent løp kapitalens ærend ved å gå imot skattestreiken blandt småbønder i fjor høst bare understreker dette ytterligere. Med dette standpunktet går sjølsagt «KUL» også i mot det faktum som både Lenin og Stalin uttrykkelig har slått fast: At den borgerlige staten i vår tid er underlagt *monopolkapitalen*.

KLASSEALLIANSENE

I Sentralkomiteens forslag til prinsipp-program er spørsmålet om klasseallianser formulert som følger:

«I høve til den sosialistiske revolusjonen delar samfunnet seg i to store læger, der proletariatet og borgarskapet er drivkrafta på kvar si side. Borgarskapet er fienden til proletariatet. Monopolkapitalen er den leiande delen i borgarskapet sitt læger. Borgarskapet stør seg på arbeidararistokratiet og dei øvste delane av småborgarskapet.

Proletariatet på si side må stø seg på halvproletariatet, småbøndene og dei arbeidande fiskarene som sine viktigaste allierte. Det må og alliere seg med store delar av ungdomen under utdanning og dei lågare delane av dei funksjonærene som høyrer til småborgarskapet og progressive intellektuelle. Det er denne vi meiner med *folket*».

KUL» RETT?

«KUL»s «ANALYSE»

Opp mot dette står KULs «analyse» med arbeiderklassen uten allierte på den ene sida, og på den andre sida står en reaksjonær masse der bare «enkelt-individer» tar arbeiderklassens standpunkt. Dette er ei linje som vil avskjære arbeiderklassen fra dens viktigste allier-

te. Hvis den noen gang fikk oppslutning ville borgerskapet åpent og uhindra kunne spre sin kontrarevolusjonære propaganda til disse gruppene.

OPPSUMMERING

Behandlinga av spørsmålet om hovedmotsigelsen i Norge i prinsipp-

programmet fra 73 inneholder viktige høyrefeil av moderne-revisjonistisk type som må renskes ut i det nye programmet.

Samtidig er det viktig å slå fast at «KUL»s kritikk av det samme har vært grunnleggende feilkaktig. Bare sklastikre og folk som er mer opptatt av ytre plakater kan hevde at «KUL» har hatt en korrekt analyse av hovedmotsigelsen når det innebærer at norske småbønder skal ha del i statsmakta.

Vi må slå både mot høyre- og «venstre»-opportunistiske standpunkter i kampen for en korrekte analyse av hovedmotsigelsen og klassealliansene i dest norske samfunnet.

Småbøndene er en viktig alliert for arbeiderklassen i kampen for revolusjon og sosialisme.

De nye daghjemssatsene: UTDANNINGS- SØKENDE RAMMES SPESIELT!

Norske Kommuners Sentralforbund har vedtatt et forslag til nye daghjemssatser. For mange foreldre vil forslaget bety prisøkinger på opptil 100%. Forslaget er et alvorlig angrep på kvinners rett til arbeid og utdanning, og må kontant avvises!

Hva kampen gjelder

«Daghjem til alle» er et viktig krav i kvinnekampen. Historia viser mange eksempler på at antall daghjemsplasser er blitt brukt til å regulere kvinnes adgang til produksjonen. Men kampen gjelder ikke bare kvinnes rett til arbeid, det er også i barnas interesse å få plass i gode og velutstyrte daghjem. Derfor er det viktig at foreldrene også gir aktiv støtte til den kampen personalet på daghjemmene fører for økte bevilgninger og bedre bemanning.

Den nye lova

I 1975 ble det vedtatt en ny lov om barnehager som det er liten grunn til å glede seg over. Den tidligere maksimalsatsen på 350 kroner pr. måned ble oppheva, og loven åpner for at foreldrene skal dekke opptil 50% av driftsutgiftene. Hvor grotesk dette er illustreres ved at en daghjemsplass er en lønnsom investering for kommunene når ingen av ektefellene har en skattbar inntekt på under kr. 20 000. Foreldrene skal altså betale daghjemmet to ganger, først gjennom skatt til kommunene og dessuten på vanlig måte gjennom de nye satsene. I endel kommuner der forslaget har vært behandla, f.eks. i Mo i Rana, har kommunen til og med vedtatt satser som ligger over forslaget fra Sentralforbundet. I Mo i Rana skjedde det med aktiv støtte fra SV.

Etter den nye lova blir statstilskuddet til barnehagene bare 20%. Resten skal kommunene dekke sjøl, og dette er bakgrunnen for forslaget fra Sentralforbundet.

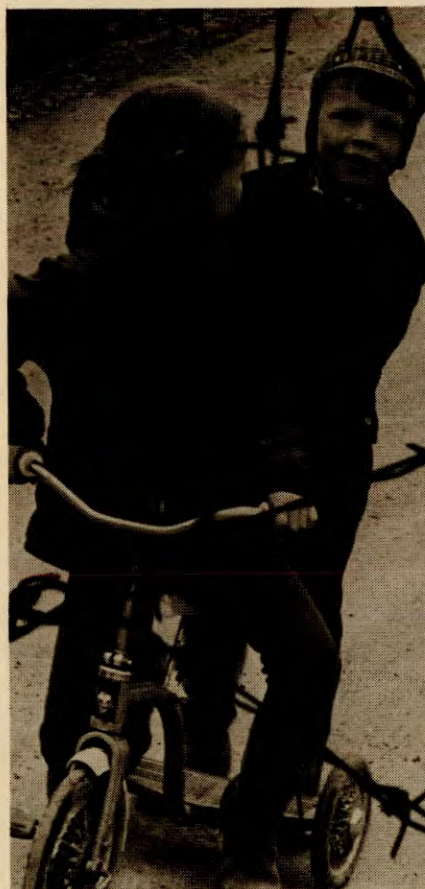
Et splittelsesforsøk

Forslaget til nye daghjemssatser er et snedig forsøk på å sette ulike grupper av foreldre opp mot

hverandre. Betalinga skal øke med foreldrenes bruttoinntekt, og det tas ikke hensyn til gjeld, husleie etc. For de aller fleste vil de nye satsene bety en kraftig prisøkning.

Et eksempel: Et ektepar der mannen har en årlig inntekt på 60 000 kroner og kona 40 000 kroner, må etter det nye satsforslaget ut med 1000 kroner hver måned til daghjem hvis de har to barn. Dette er dobbelt så mye som idag.

Konsekvensen av dette er at kvinner må finne seg svært godt

Det nye forslaget til daghjemssatser er grovt angrep på kravet: 'Daghjem til alle'

betalt arbeid hvis det i det hele tatt skal lønne seg å gå ut i yrkeslivet. Prisøkninga vil derfor føre til at det blir færre søkere til daghjemmet, noe som sikkert vil bli brukt som argument for at videre utbygging ikke er nødvendig.

De utdanningssøkende rammes spesielt

I følge det nye forslaget skal friplass bare tildeles familier med en samla bruttoinntekt under 30 000 kroner i året. Nå skal lån og stipend regnes som inntekt! (Det neste blir vel at det skal betales skatt av det også). Med to studielån og litt jobbing i sommerferien vil et ektepar passere inntektsgrensa. Idag er 80% av plassene ved Studentsamskipnadens daghjem i Oslo friplasser. For de fleste som har unga sine der betyr forslaget en ekstraavgift på 1000–1200 kroner i året. Har en to barn blir ekstraavgiften 1500–1800 kroner i året!

På Universitetet i Oslo er det etter initiativ fra Kvinnefronten danna en lokal daghjemssaksjon som skal mobilisere studenter og ansatte til kamp mot det nye forslaget. At det er godt grunnlag for dette arbeidet, viser resultatet fra aksjonsdager 18. og 19. august. På tilsammen 8 timer ble det samla inn 340 underskrifter mot forslaget bare på kantina, Fredrikke.

Kampen er igang!

Også i Oslo er det danna en egen daghjemssaksjon som består av foreldre, daghjemssatte og Kvinneforntere. Til nå er det spredd tusenvis av løpesedler om saka, og arrangert en vellykka demonstrasjon utafor Rådhuset under bystyrets møte. Over 200 deltok.

For et år siden ble et liknende forslag til prisøkinger nedstemt i Oslo bystyre, etter en kraftig aksjon med Kvinnefronten og berørte foreldre i spissen. Det nye forslaget er mye verre. Men dette reaksjonære angrepet fra stat og kommune kan slås tilbake. Reis kampen mot prisstigning på daghjemmene!

Norges Kommunistiske Studentforbund og Rød Ungdom arrangerte i sommer en internasjonal kommunistisk ungdomsleir. Dette var en direkte videreføring av en tilsvarende leir ifjor, som var svært vellykka.

Brei deltagelse

Foruten de norske deltagerne, samlet leiren delegasjoner fra de marxist-leninistiske partiene og organisasjonene i Sverige, Danmark, Finland, Island, Færøyene, Tyskland, Italia, USA og Canada. Formålet med disse leirene er å styrke vennskapet og enheten i den internasjonale marxist-leninistiske bevegelsen, og gjensidig utveksle erfaringer fra klassekampen i de ulike landa. Alle som deltok på leiren kan bekrefte at den var svært vellykka, og at den proletariske internasjonalismen er en levende kraft som stadig blir sterkere.

Hovedtemaene

Hovedtemaene på leiren var faren for krig, situasjonen i det sørlige Afrika og student- og ungdomsarbeid.

I tillegg til dette ble det avholdt flere seminarer der representanter fra ulike land innleda. EIK (ml), Island, innleda om kampen om havretten. KPD (ml) innleda om det nasjonale spørsmålet i Tyskland, PCdI (ml) fra Italia innleda om ungdommens rolle i klassekampen.

Leiren ga også mulighet for uformelle sammenkomster mellom de ulike delegasjonene hvor en utveksla erfaringer om spørsmål av felles interesse. At det virkelig var mye å lære av dette kan illustreres av endel eksempler.

I USA har herskerklassen lang erfaring i å forsøke å splitte arbeiderklassen ved hjelp av rasistisk propaganda. Kampen for å forene arbeiderklassen på tvers av etniske og nasjonale skillelinjer er derfor en strategisk oppgave for kommunistene i USA. Representantene fra October League satt inne med mange erfaringer fra dette arbeidet, og fortalte spesielt om de svartes kamp for sine rettigheter.

I Italia har PDdI (ml) omfattende erfaringer fra kamp mot den naziistiske bevegelsen i landet.

KPD (ml) fortalte om kampen mot «Berufsverbot», loven som utelukker kommunister og revolusjonære fra arbeid i staten. Kameratene fra Finland har direkte erfaringer med sosialimperialismens innblanding i finsk politikk, og de fortalte spesielt om hvordan det finske monopolborgerskapet stadig mer åpent ble pro-sovjetisk.

Sterk framgang – større enhet

I dag er den kommunistiske verdensbevegelsen i ferd med å gjenoppbygges etter det tilbakeslaget den fikk i forbindelse med kontrarevolusjonen i Sovjet i 1956. Etter at det nye borgerskapet, leda av Krustsjov, kom til makta i Sovjetstaten, seira ei borgerlig, revisjonistisk linje i en lang rekke kommunistiske partier.

Men blant ærlige kommunister over hele verden møtte denne utviklinga motstand. De kommunistiske partiene i Kina og Albania holdt marxismen-leninismens fane høyt heva, kasta seg inn i en skarp polemikk med revisjonistene, og oppfordra seinere alle revolusjonære til å bryte med det nye borgerskapet som hadde kommet til makta i Sovjet og den politikken de sto for.

Utover i 60-åra vokste det i land etter land fram nye revolusjonære partier og grupper, og framgangen

for denne bevegelsen har fortsatt. Trass i at borgerskapet over hele verden bekjemper den nye revolusjonære bevegelsen med alle midler, er tendensen idag entydig at den er i sterk vekst både i de enkelte landa og internasjonalt.

I mange land har flere marxist-leninistiske grupper etter grundige diskusjoner og hard ideologisk kamp gått sammen. Kjente eksempler på dette er Danmark og Belgia. Samtidig organiseres bevegelsen stadig flere steder. I året som gikk oppretta f.eks. KPD (ml) en egen seksjon i Øst-Tyskland.

Borgerskapet forsøker på alle måter å splitte den internasjonale kommunistiske bevegelsen. De moderne revisjonistene har starta ei bakvaskingskampanje mot Kina og kommunister i andre land. I Norge har vi f.eks. fått høre fra KUL at KPD (ml) støtter NATO og SV hevder i «Ny tid» at PCR, det revolusjonære partiet i Chile, bare har 13 medlemmer! Siden slike løgnaktige påstander mangler ethvert grunnlag, settes de sjølsagt fram uten noen form for dokumentasjon.

Kommunistene må svare med å styrke enheten, og i en situasjon da den 3. verdenskrig sannsynligvis står for døra, er dette viktigere enn noen gang før. Derfor er det av strategisk betydning å utvikle enheten mellom revolusjonære i de ulike landa, og smi denne enheten til en mur av jern. At de internasjonale sommerleirene er viktige i dette arbeidet, viste årets leir til fulle.

INTERNASJONAL UNGDOMSLEIR

Landsmøtet i Noregs Mållag:

Kva hende på landsmøtet i Noregs Mållag 5.-8. august? Borgarpressa har meldt om «kompromiss» om prinsipp-programmet og anti-kommunisme i valet. Men sanninga ser slik ut: Då den sentrale SV-fraksjonen – som ikkje fremner om alle SV-medlemmer i NM på langt nær – skjønna at samnorsklinga deira kom til å li nederlag sette dei alt inn på å vinna valet. Midla var anti-kommunisme, personhets, og i andre saker open pro-imperialistisk propaganda for å sleppa til fascistar i NM, mot støtte til frigjeringsstriden i Azania og striden folket i Tsjekkoslovakia fører mot sosialimperialismen.

Noregs Mållag har no fått eit prinsipp-program som slår fast den rette lina for målreisinga: folket i Noreg skal samla seg om og ta i bruk det nynorske skriftmålet, Noregs Mållag står samtidig den striden nasjonale minoritetar i Noreg fører for språklig og kulturell rettferd. Landsmøtet samla seg om striden for nynorsk som bruksmål med overveldande fleirtal. Under leiing av ein SV-fraksjon med sete i Oslo fall opposisjonen attende på valgkamp av skitnaste slag for å hindra at dei ivrigaste aktivistane som det var framlegg om kom inn i sentrale verv. Det var ein hemningslaus freistnad på å ta fortet innanfrå og retta slag mot kampviljen og einskapen i Noregs Mållag som vann ein mellombels siger.

Den borgarlege lina i målstriden

«Hva må gjøres» har før skrive om kva den rette lina for målrørsla er: strid for dei norske målføra og nynorsk skriftmål som bruksmål i heile Noreg. (Sjå HMG nr. 3/75). Idag er det SV-arar som går i brodden for den borgarlege lina i målstriden, i og utanfor Noregs Mållag. Det er grunn til å sjå nøyte på kva innhaldet i denne politikken er, og kva slags røter han har.

Striden for å halda oppe dansk i Noreg har stått på to bein frå fyrste stund. På den eine sida: Riksmålsfløyen som ville halda dansken så pur og rein som råd. På den andre sida: Oppnorskingsfløyen, som var viljug til å gå med på små endringar i dansken for å få kontroll over saka og hindra folket i å ta henne i eigne hender. Det er viktig å understreka at det er oppnorskingslina som har vore

offisiell statleg politikk heilt sidan i 1885, då norsk vart jamstelt med dansk og målstriden ei sak for det offentlege. Den såkalla tilnærmingslina gjekk ut på at norsk og dansk var to norske språk som kunne bli til eitt: med det målet for auge har staten gjennomført rettskrivingsreformer i 1907, 1917, 1938 og 1959, med små endringar inn i mellom, i dei to offisielle måla som no har namna nynorsk og bokmål.

Målreisinga og dei borgarlege partia

Etter jamstillingsvedtaket i 1885 hadde Noreg to offisielle skriftmål. Eit politisk parti som skulle ta standpunkt til målstriden, hadde tre utvegar.

1. Noreg skal ha to skriftmål til æveleg tid.
2. Noreg skal med tida setja norsk i staden for dansk i heile landet.
3. Noreg skal gå attende til berre dansk (lett oppnorska) som skriftmål, og det nynorske skriftmålet skal ut.

Den fyrste løysinga var umogleg av di ho ikkje gav noka løysing, men tvert om endelausa praktiske problem. Folk kravde ei løysing på språkspørsmålet. Den andre løysinga var uråd av di borgarskapet gjorde rasande motstand mot ein slik tanke, og dei politiske partia – Høire, Venstre og Arbeiderpartiet, støtta seg på borgarskapet. Løysing nr. tre var mogleg, av de det nynorske skriftmålet stod så svakt som bruksmål. Men om ho vart lagt ope fram ville ho og vekkja rasande motstand, ikkje minst frå

radikale intellektuelle i hovudstaden, og frå dei folka som alt hadde teke norsk mål i bruk. Venstre gjekk inn for tilnærming og oppnorskning, og som plaster på såret – jamstelling av nynorsk og bokmål. Jamstillinga ville seia at dei var viljug til å gå inn for at nynorsk- og bokmålsbrukarar skulle ha same formelle rettar, men ikkje viljug til å tryggja at dei i røynda hadde same høve til å nytta målet sitt. Fylgjen av denne lina var at målreisinga kom under dobbel eld. På den eine sida frå det konservative borgarskapet med Riksmålsforbundet som faneberar.

Dei førte knallhard strid mot nynorsk som bruksmål i pressa, på arbeidsplassane, i staten osv. På den andre sida frå liberalarane, som gjekk til åtak på sjølv språket i effektiviteten og framtida sitt namn, og ville endra nynorsk i retning av oppnorska dansk utan omsyn til talemålsgrunnlaget i folket. Same kva frasar om folkemål som har vore ute og gått, har mandatet for rettskrivingsnemnder aldri dreid seg om anna enn tilnærming mellom dei to skriftmåla.

Denne lina – rettskrivingsstrev i statleg regi og frikonkurranse i bruksmålsstriden – vart vedteken som offisiell politikk fyrst av Venstre, så av Arbeidarpartiet i 1933. I praksis tyder det ei line for å knusa målreisinga og få nynorsken ut for å la eit noko oppnorska dansk rå grunnen åleine – dvs. utveg nr. 3. Å ikkje ta standpunkt for målreisinga er i røynda å ta standpunkt for bokmålet. Det er det som er innhaldet i jamstillings- og tilnærmingspolitikken, og det er der SV har hamna. Dei har teke over den gamle borgarlege lina som vart forma ut før hundreårsskiftet, og har vore rettelstline for Riksmålsforbundet i tider då målreisinga har hatt framgang like lenge.

SV: Nynorsk eller bokmål?

SV vil hevda at dei ikkje har

SV FOR PRO- IMPERIALISME OG REAKSJON!

SV-leinga nekta å stø den kampen folket i Azania førar for m.a. språkleg rettferd.

teke standpunkt til målsaka som parti. Dette er formalisme. Det finst mange SV-arar som stør målreis- inga fullt og heilt, men den orga- niserte fraksjonen i Noregs Mållag som har vore i arbeid det siste året eller så, har fått oppsum- mert synet sitt klårt og greitt i Kontrast nr. 58 (1/76), i desse fire punkta:

1. stø dialektreisinga
2. stø kampen for «reell» jamstel- ling
3. stø arbeidet for å styrke dei fol- kelege elementa i bokmålet, og **utvide folkemålsgrunnlaget til nynorsken**
4. arbeida for betre målbruk

Dei vil ikkje ta standpunkt i stri- den mellom nynorsk og bokmål som bruksmål. Ingen ting om at dei vil stø strid for nynorsk same kvar han vert reist i landet, t.d. Dermed vert punkt 1, 2 og 4 og innhaldslause. For korleis kan folk nytta målføret sitt fritt dersom dei må skriva eit skriftmål som strir mot og er framandt for talemå- let? Korleis kan dei stø striden for reell jamstelling når dei samstun- des går inn for å lamma all bruks- målsstrid gjennom strid om nye reformer i Norsk Språkråd? Kor- leis kan folk få lært seg å bruka skriftmålet godt når dei må byggja på tradisjonen i bokmålet?

Desse fire punkta er og uttrykk for lina til Landslaget for Språklig Samling, for tida mest rabi- at av allille mot målreisinga. Redaktøren for bladet deira er folkemålsprofe- ten Geirr Wiggen. Han har arbeidd mykje med å gje samnorsklina ein progressiv profil. Hausten 74 po- serte han som marxist på Blindern med den teoretiske nyvinninga at språket er ein del av overbygna- den, på line med rettsstellet. Pro- gressiv målpolitikk måtte difor stø det folkelege radikale bokmålet

mot den aristokratiske nynorsken! LSS har fylgt linestrident i Noregs Mållag nøye, og støtta varmt opp om alle samnorsktendensar.

Pro-imperialisme frå SV til Høgre

I fjor tok landsmøtet i NM klår fråstand frå den opne samnorsk- lina. Samnorskfløyen med SV-arane Torill Strandabø, Bodil Røyset og andre i brodden har vore på defen- siven i heile vinter, heilt til dei leid eit knusande nederlag då prinsipp- programmet vart vedteke no. Gjen- nom **praksis** har målaktivistar synt at tilsluttinga **aukar** når målrørsla går ope ut med politikken sin, og at skremslepropagandaen til sam- norskfløyen var uret. På lands- møtet i NM hadde SV-gruppa klår rettetten, i form av åtak på kamp- klåre aktivistar i sentrale ombord. Dette var førebudd gjennom inn- pisking og ein tvilsom organisa- sjonspraksis – folk frå Oslo og Tromsø møtte for Sogn og Fjor- dane. Men hovudlina var at 1) akti- vistane var kommunistar eller had- de kommunist sympatiar, 2) Dei var upålittande og vanskelege folk. Rein heksejakt.

SV-arar gjekk og i brodden for å få avvist ei fråsegn til støtte for frigjeringsstriden som folket i Aza- nia fører, m.a. mot måltvang, med denne kraftsasen frå Magnus Tor- vanger: «Fråsegna er ein partipo- litisk framstøyt frå ei viss gruppe!» Andre SV-arar frå sentralstyret i Norsk Målungdom (arbeidsutvalet for landsstyret) truga med å setja i gang underskriftskampanje mot landsstyret i NMU av di dei støtta den striden folket i Tsjekkoslova- kia fører mot nasjonal undertryk- king i samband med demonstra- sjonane 21.8! I allianse med høg- reradikale element sto dei ope fram som pro-imperialistar. Dette vann dei valet på.

Som Torill Strandabø oppsum- merte etterpå: «Det vart mykjespri- ng, men det var verdt det!»

Valet – ein tom siger for samnorskfløyen

Progressive må sjå dette som det desperate åtaket på prinsipp- programmet det i røynda er. Det er ein framstøyt for å gjera Noregs Mållag om til ein koloss på leir- føtter som skiftar brev med depar- tementet og har folk i Norsk Språk- råd, medan bruksmålsstriden sig- lar sin eigen sjø. Det ar ein fram- støyt for å kasta mistanke over aktivistane og skilja dei ut or orga- nisasjonen, for å skaffa seg kon- troll over NM og dermed – trur dei – over sjølve målstriden.

Dette kjem til å verta ein tom siger for samnorskfolket. Dei kan ikkje hindra folk i å reisa målkrav og mobilisera til strid for dei. Prin- sipp-programmet er vedteke, og heile målrørsla vil samla seg om å setja det ut i livet. Men for å verta verkeleg kampdugande må Noregs Mållag kvitta seg med den tro- janske hesten, samnorskfløyen som vil gje saka over i hendene til staten og manar til ro og tillit til Stortinget. Soga syner klårt at det berre er strid som fører til siger for målreisinga!

Noregs Mållag har no fått eit prinsipp-program som slår fast den rette lina for målreisinga: folket i Noreg skal samla seg om og ta i bruk det nynorske skriftmålet, No- regs Mållag stør samtidig den stri- den nasjonale minoritetar i Noreg fører for språklig og kulturell rett- ferd. Landsmøtet samla seg om striden for nynorsk som bruksmål med overveldande fleirtal. Under leiing av ein SV-fraksjon med sete i Oslo fall opposisjonen attende på valgkamp av skitnaste slag for å hindra at dei ivrigaste aktivistane som det var framlegg om kom inn i sentrale verv. Det var ein hem- ningslaus freistnad på å ta fortet innanfrå og retta slag mot kamp- viljen og einskapen i Noregs Mål- lag som vann ein mellombels siger.

SOSIALISME UNDER A

SV-ledelsen, AUF og andre opportunister liker å hevde at kommunistene har satt seg sjøl utafør solidaritetsarbeidet for Chiles folk. Vi skal, i følge dem, ha så horrible syn på endel saker i Chile-arbeidet at det ikke engang kan diskuteres. Slik forsøker de å ro seg bort fra at det er deres egen anti-kommunisme og deres feilaktige linje for støttearbeidet som førte til en splittelse. Vi er ikke redd diskusjon, vi ønsker det. Her skal vi ta opp et spørsmål det bør bli mer diskusjon om: Hva var karakteren til Allendes regjering i Chile? Hvilken klasse hadde statsmakta?

Mot lidelsene eller for kamp?

For revisjonistene, enten de befinner seg i Norge eller Chile, skal solidaritetsarbeidet for Chiles folk være en ubetinga støtte til den politikken Folkefronten (UP) førte før kuppet, og til en fortsettelse av denne politikken nå. Støtte skal gå gjennom UPs eksil-nett, fordeles mellom UP-partia osv. De som vil

mer», utgitt i Praha. Der sier han: «Den hittil ukjente bølgen av vill undertrykkelse, titusener av drepte og arresterte, hundretusener av ettersøkte, har gitt solidaritetsbevegelsen økt kraft. Menneskehetens samvittighet opprøres av disse redslene. Demokratiske røster over hele verden hever seg i protest. Det er enda en grunn til at solidari-

Som vi ser: Solidaritet med og støtte til UP og medlidenhet med de kuede skal være grunnlag for støttearbeidet. Ikke et ord om støtte til aktiv motstand. Ikke et ord om hva som er veien fram for chiles folk!

Hvem hadde makta?

La oss se litt nærmere på de chilenske erfaringene som det ifølge Castillio er «stor interesse for». Sjøl framstiller han en av disse erfaringene slik: «Likevel viste den chilenske erfaringen alle, at i vår tid kan arbeiderklassen, folket, nå fram til makten innenfor den borgerlige stats rammer, og det selv under et reaksjonært regime».

Medlemmer av den fascistiske organisasjonen "Fedreland og frihet".

legge hovedvekta på direkte støtte til den aktive motstandskampen, blir beskyldt for sektarisme og det som verre er.

En av lederne for revisjonistpartiet PC i Chile, sammenfatter deres syn på solidaritetsarbeidet glimrende i et intervju i tidsskriftet «Fredens og sosialismens proble-

tetsbevegelsen har tatt slike dimensjoner: Den store interessen for de chilenske erfaringene. Interessen for de gode resultatene arbeiderklassen og folkebevegelsen hadde vunnet etter valget i 1970 da de hadde dannet regjering og banet veien til makten uten å gripe til våpen (!!).

Men hadde virkelig arbeiderklassen og folket makta under Allende. Pekte virkelig utviklinga fram mot sosialismen? Den artikkelen skal vise at det ikke var tilfelle.

Nå sa forresten heller ikke Allende sjøl at målet var sosialis-

LENDE?

men. Han understreka flere ganger at hans regjering var en «demokratisk, nasjonal-revolusjonær regjering av anti-imperialistisk karakter» og ikke en «marxistisk, sosialistisk regjering». Men UPs linje kunne heller ikke føre til løsrivelse fra USA. Ledelsen i UP gikk mot å væpne folket, bekjempe massebevegelsen i stedet for å støtte den og lot reaksjonen beholde grepet om de viktigste samfunnsinstitusjonene. Denne borgerlige reformistiske linja var den grunnleggende årsaken til UPs fallit.

For å besvare spørsmålet om hvilken klasse som hadde makta, skal vi se nærmere på ulike trekk ved Chile under Allende.

Den private eiendomsretten besto

Den private eiendomsretten til produksjonsmidler og med det retten til utbytting, besto. Dette innebar også borgerskapets rett til vareboikott, sabotasje av produksjonen, kapitalfrukt osv. 75% av handelen, 60% av industrien, 55% av importen og nesten hele transportvesenet forble på private hender. I den innenlandske industrien beherska 91 monopoler hele 35 000 småbedrifter.

Da USA-imperialismen og hjemlig reaksjon forsøkte å skape økonomisk kaos gjennom boikott og sabotasje, overtok arbeiderne sjøl distribusjonen av varer en rekke steder. De okkuperte også fabrikkene for å holde igang produksjonen. UP svarte på dette med å gå imot og bekjempe de folklige organene som vokste fram av disse kampene, og ga i stedet nye konsesjoner til de reaksjonære for at de skulle stanse aksjonene sine.

Voldsapparatet

Borgerskapet hadde voldsapparatet i sine hender. Den eneste stotten USA ga til Chile i denne tida, var stotten til hæren. Den fortsatte som før, og hæren avholdt flere fellesøvelser med USA.

Etter forslag fra revisjonistene, for å vise sin «ansvarlighet», trakk Allende etter hvert militære ledere inn i regjeringa, og sommeren -73 fikk militærpolitiet frie hender til å foreta razziaer mot progressive. Militærpolitiet, «Los carabineros»

slo ned demonstrasjoner og streiker. De beskyttet også godseierne når fattigbøndene sjøl vlile sette ut i livet den jordreformen UP hadde lova dem.

Regjeringa understøtta reaksjonen i de væpna styrkene ved å propagandere at armeen var demokratisk og lojal mot regjeringa og folket. Så seint som 2 måneder før kuppet holdt Allende en TV-tale der han priste de væpna styrkene for deres troskap. Revisjonistpartiet, som gikk foran også på dette området, hevder forøvrig fortsatt at det finnes en «stor, demokratisk opposisjon» innafor hæren, og at det største håpet for at juntaen skal styrtes ligger i dette!

Før kuppet avvæpna propagandaen folket ideologisk og gjorde det lettere å renske ut demokratiske militære i all stillhet. 53 marinesoldater som avslørte at armeen planla et kupp, ble fengsla under Allende og de fleste av dem er ennå ikke sluppet fri. Da kuppet kom, fantes det ikke motstand innafor hæren.

Rettsapparatet

Borgerskapet kontrollerte rettsapparatet, og brukte det mot arbeiderklassen og folket. Revolusjonære, og til og med enkelte av UPs parlamentarikere ble arrestert, mens fascister og spekulanter gikk fri.

Strikende arbeidere på SABA-fabrikken fikk 13 års fengsel, trass i at anklagen mot dem ikke kunne bevises. Pablo Rodriguez, en fascistleder som ble tatt med kuppplaner og planer om å myrde Allende i lomma, ble løslatt etter ei uke.

Massemediene

Ved regjeringsdannelsen hadde Allende garantert reaksjonen grepet om massemediene som aviser, radiostasjoner osv. Reaksjonen kontrollerte $\frac{2}{3}$ av radio-nettet, $\frac{2}{3}$ av avisopplaget og 50% av TV-nettet. Borgerskapet brukte dette til å spre kommunisthets i masseomfang mens CIA fikk ut store mengder fabrikkerte løgnaktigheter som nyheter gjennom radio, TV og aviser.

UP's politikk var borgerlig

Da Allende ble valgt til president, ble han det med støtte fra kristelig-demokratene. Hvordan kunne et parti som i alle år hadde vært USAs viktigste støtte i Chile, plutselig støtte en «marxist»? Sjølsagt fordi UP's politikk ikke var noen

trussel mot borgerskapets makt. For å få deres støtte, forpliktet Allende seg til å bekjempe alle forsøk på folkevæpning. Dermed var allerede forsøket dødsdømt.

I det første året under Allende, tjente da også borgerskapet penger som aldri før. Produksjonen økte med 8%, og inflasjonen gikk noe ned, fra normalt 20% til 14%.

Når borgerskapet allikevel etter en stund slo seg sammen mot UP-regjeringa, hadde dette i hovedsak tre grunner. For det første så USA med ublide øyne på nasjonalisering av amerikansk industri. For det andre frykta både USA og reaksjonen i Chile at massebevegelsen rundt UP kunne komme ut av kontroll og begynne å ta seg sjøl til rette. For det tredje frykta spesielt USA at revisjonistenes deltagelse i regjeringa kunne føre til at Sovjets innflytelse ble større.

Så begynte sabotasjen, varemangelen, en voldsom inflasjon og svartebørshandelen. I stedet for å mobilisere massene mot dette, forsøkte regjeringa å løse problemet ved å trykke opp 40 ganger mer penger. Det eneste de oppnådde med dette var sjølsagt at prisene steig ennå mer, og at deres egen støtte sank ute blant vanlige folk.

Nå marsjerte nazistene i gatene, alle venta på et kupp. Men UP-regjeringa gikk mot enhver massebevegelse og protesterte høylydt da mer enn 20.000 demonstranter i Santiago krevde folkevæpning. I stedet ga de stadig nye konsesjoner til reaksjonen.

Den «chilenske erfaringen»

Historien om Chile er historien om den fredelige veiens fallit og om revisjonistenes svik. Også i støttearbeidet er dette en viktig erfaring. Men de som sjøl ikke har andre mål enn sjøl å få ta del i utbyttinga vil ikke lære, eller diskutere spørsmålet. De velger å splitte ut, og si at de andre har stilt seg utenfor. Castillio sier det på denne måten: «Muligheten for å erobre makten i visse land og under visse historiske betingelser med fredelige midler, er ikke motbevist av det fascistiske kuppet i Chile. Det er bare noe reaksjonen i egen interesse og i forening med småborgerlige revolusjonsmakere vil ha folk til å tro».

Revisjonismens svik mot Chiles folk er grenseløst og det fortsetter idag. Vårt svar må være å lære av det som skjedde og fullt ut støtte dem som står for ei aktiv motstandslinje i kampen mot juntaen.

Fra en demonstrasjon i Oslo.

«SOLIDARITET MED LIDENDE»

11. sept., 3-års-dagen for det fascistiske kuppet i Chile, ble flere steder i landet markert med to forskjellige demonstrasjoner. Mange har sikkert stilt seg spørsmål om hvorfor splittelse i Chilearbeidet. Hva er forskjellen mellom Chilekomiteen og Chileaksjonen? Støtter Chilekomiteen bare noen partier i Chile slik som SV-avisa Ny Tid påstår? Fins det noen aktiv motstandskamp i Chile i dag, eller er det chilenske folket bare et lidende folk?

Blant annet om disse sakene har vi intervjuet formannen i Chilekomiteen, Olaf Svorstøl.

– Det bildet de borgerlige avisene gir av Chile er prega av tortur og redsel. Lar det chilenske folket seg kue av fascistjuntaen, eller fins det noen aktiv motstand i Chile i dag?

– Det chilenske folket lar seg ikke bare slakte ned. Idag styrkes den aktive motstandskampen mot det fascistiske diktaturet. Noen eksempler:

I flere slumstrøk har innbyggerne reist kraftige protester mot de høye prisene på lyse, varme og gass.

De ansatte i tollvesenet krever at lønningene skal fastsettes i følge den virkelige prisindeksen og ikke den falske som brukes i dag.

I april kjempet de ansatte i Radio- og Fjernsynsindustrien mot oppsigelsene av 110 ansatte. Etter to ukers kamp ble de oppsagte gjeninntatt.

Den fascistiske undertrykkinga møtes med kamp også blant studenter og skoleelever. I en tale på det Katolske Universitetet i Valparaíso, erkjente slakteren Pinochet at det eksisterte grupper på universitetene som aktivt motarbeida regjeringa.

På en lavere skole ble 200 elever utvist, mistenkt for å være marxister. De yngste var 5 år! Det reiste seg store protester som endte med seier: den reaksjonære rektoren måtte gå, og elevene ble tatt inn igjen.

Selv om kampen i hovedsak er retta mot forverringar, så gir den folk erfaring og godt mot. Det chilenske folket lærer at det nytter å kjempe mot fascistene, og at de kan beseires.

«Det er ikke nok å fortelle om elendigheten»

– Kan du si litt om hva det betyr at hovedoppgava i solidaritetsarbeidet er å støtte den aktive motstandskampen i Chile?

– Når solidaritetskomiteen snakker om støtte til den aktive motstanden, mener vi nettopp støtte til den motstanden som er retta mot Pinochetjuntaens og imperialismens politikk. Det er denne motstanden som vil styrte juntaen, og ikke i første rekke kritikk i utlandet, eller milde advarsler fra enkelt av de kreftene som bærer hovedansvaret for kuppet.

Derfor mener vi at vårt arbeid hovedsaklig skal være innretta på å spre informasjon om denne kampen, og om mulig gi den materiell støtte. Vi skal videre fortelle det norske folket om hva chilenerne kjemper mot: fascistenes undertrykking, tortur, mord, elendighet.

Disse to sakene må gå hånd i hånd. Det er ikke nok å fortelle om elendigheten dersom en ikke forteller om hva som gjøres i Chile for å få slutt på elendigheten. Å fortelle folk at bare juntaen blir isolert og boikotta i en periode, vil

bringe det chilenske folket et demokratisk styre, det er å kaste blå i øynene på folk.

Nå bygges motstandskomiteene i Chile

– Støtter Solidaritetskomiteen for Chile bare enkelte partier slik som Ny Tid og Chile-aksjonen påstår?

– Komiteen støtter ikke noen partier. Å støtte et parti betyr å støtte hele politikken til partiet. Vi støtter den kampen som partiene fører mot fascistregimet i Chile, slik som vi støtter kampen som andre organisasjoner og enkeltpersoner fører. Som solidaritetskomite kan vi ikke ta stilling til alle partienes analyse av fortida og framtida.

Det viktigste uttrykket for kampen mot juntaen i dag synes å være motstandskomiteene. Disse kan bli kimen til en organisert massebevegelse mot juntaen og dens allierte. Dette mener vi sjøl om motstandskomiteene ikke er organisert og leda som en landsomfattende organisasjon. Av de partiene som støtter motstandskomiteorganiseringa er bl.a. MAPU, MIR, PCR og PS.

Solidaritetskomiteen støtter all

olaf svorstøl:

ganisasjonen.

Splittelsesorganisasjonen har som sitt øverste organ det som et flertall av medlemsorganisasjonene måtte mene. Enkeltmedlemmene spiller i beste fall annen-fiolin.

Vi arbeider for støtte til motstandskampen i Chile som det primære.

Den linja som preger Chileaksjonen i dag er den humanitære linja: skildring av tortur og redsel, press og påtrykninger utenfra. De ser ikke støtte til den massekampen som føres i Chile som det viktigste i solidaritetsarbeidet.

Chileaksjonen. Vedtaksfesta sekterisme

Vi i Chilekomiteen arbeider for aksjonsenhet i solidaritetsarbeidet i Norge. I forbindelse med 11. september sendte vi på flere steder invitasjon til Chileaksjonen om felles demonstrasjon. Dette ble avslått av Chileaksjonen, som har et landsmøtevedtak på å ikke samar-

beide med oss!

Til tross for avslaget arrangerte Solidaritetskomiteen tolv demonstrasjoner den 11. Sekterismen sin forsøkte Chileaksjonen å skjule gjennom å spre usannheter om Chilekomiteens arrangementer. I slutten av august skrev de i «Ny Tid»:

AKP (ikke solidaritetskomiteen for Chile! tok initiativ til enkelte demonstrasjoner.)

Chilekomiteen kom bare til å ha talere fra PCR (som er det marxist-leninistiske partiet i Chile.)

Vi brukte talere fra sosialistpartiet, PCR, MAPU og partiløse chilenerne.

Derfor: vil du arbeide for å støtte kampen i Chile og arbeide i en organisasjon som ikke er sekterisk, som arbeider for aksjonsenhet i solidaritetsarbeidet, så støtt opp om og bli med i solidaritetskomiteen for Chile!

LSSEN ELLER KAMPEN? »

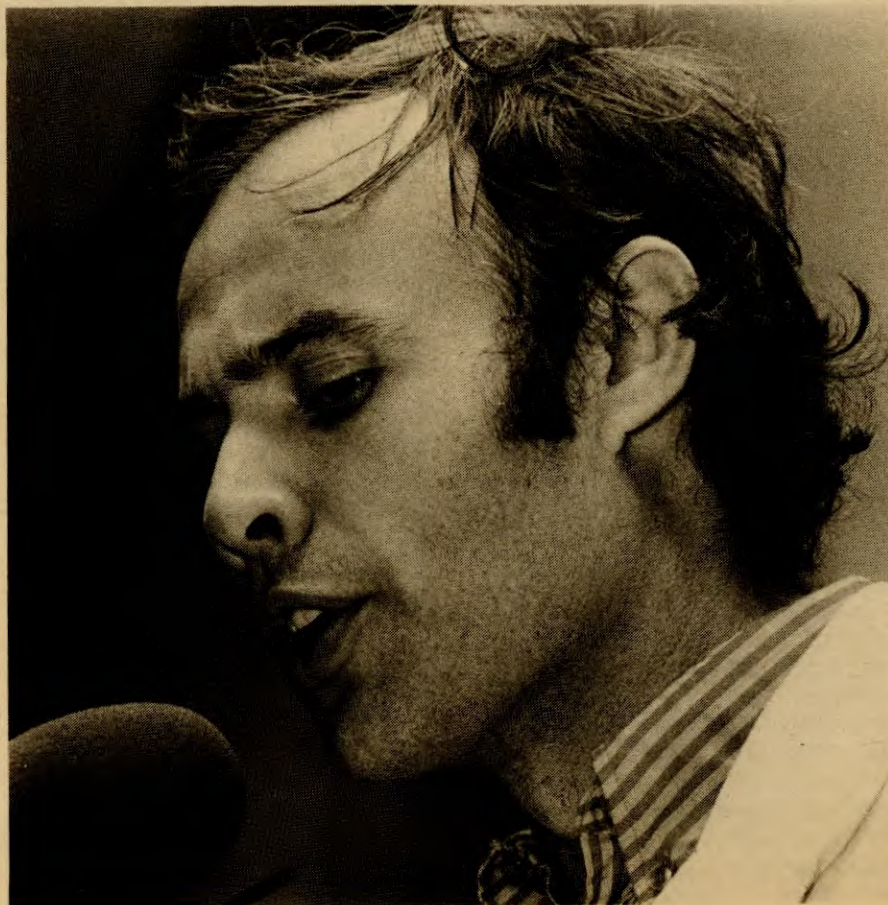
kamp som retter seg mot terror, forfølgelsene og den politiske og økonomiske undertrykkinga av folket. F. eks. så støtter vi det arbeidet som den kirkelige fredskomiteen har gjort i Chile. Derfor vil vi støtte forslaget om å gi Nobels fredspris til prestene Ariztia og Frenz, som modige har slåss mot diktaturet og gitt hjelp til diktaturets ofre.

Chileaksjonen: Humanitær hjelpeorganisasjon?

– Hva er forskjellen på Chileaksjonen og Solidaritetskomiteen for Chile?

– De som splittet solidaritetsarbeidet for Chile i Norge dannet siden Chileaksjonen. Det formelle grunnlaget for splittelsen var landsmøtet i komiteen i 1975, der mindretallet var uenig i enkelte vedtak, eller rettere sagt deler av vedtak, og i et par, tre styrevalg. Da de forlangte nytt landsmøte for å omgjøre disse vedtaka, og dette ble avvist av medlemmene, gikk de ut og danna Chileaksjonen.

I dag er Solidaritetskomiteen en organisasjon av enkeltmedlemmer som sjøl bestemmer politikken i or-

Departementsrådene

synger!

«Det er grusomt å tenke på at Vømmøl Spelemannslag fikk halve Norge til å synge om «partipampan i LO og DNA». Slikt bør man ikke sitte med hendene i fanget og høre på, men slå tilbake med «konstruktive» viser.» Ja, det sa han, Stål Rønnbeck fra AUF til AOF-nytt for ei tid sida. Nå ligger svaret på bordet, – LP-en «AUF synger». Blant andre sjokkerende opplevelser kan du her få høre de vordende departementsrådene synge om «kapitalens, diktatoriske ukrenkelige makt»!

Ja, for det synger faktisk regjeringspartiets ungdom om når den har tatt et krafttak og raska sammen viser til en hel LP. AUF-erne har gjort noe sjøl: de har laga omslaget, de synger, spiller og har til og med mast i hop litt lyrikk og musikk. Ellers har de skrappt sammen mye forskjellig, fra den gamle visa til den franske kommunistiske ungdommen «Den unge gardes sang» til «Den internasjonale brigades sang» fra den spanske borgerkrigen – og selveste «Internasjonalen» kan vi nå få i AUF-utgave, riktignok med sosialdemokratiske forfalskninger i oversettelsen. Ispedd opplesning av Øverland, Georg Johannesen og Nordahl Grieg er dette blitt en LP. Arbeidernes Opplysningsforbund har sanksjonert det hele og gitt ut stasen. På omslaget går sola opp (i øst?) over en fjordarm og AUFs emblem.

Sangen om «kapitalens diktatur» er blant det de har laga sjøl til plata. Låten heter «Arbeidsløs ungdom» og slår an tonen på førstesida. Hva den unge garden i AUF vil gjøre med diktaturet går ikke fram av teksten, men musikantene slår i det minste fast at «de som avgjør bare prater». Som vi vet er det bl.a. tekstforfatternes egne partifeller som står for denne typen prat.

En kan undre seg over hva det er som får ringrevene i Arbeidernes «opplysnings»-forbund til å godkjenne og utgi ei plate med gamle revolusjonære klassikere og nye «kritiske» tekster. Svaret ligger i at stadig større deler av ungdommen skjønner at DNA slett ikke forvalter arbeiderklassens, men tvertimot kapitalens interesser, at ordet arbeiderparti skulle

vært bytta ut med arbeidskjøperparti i initialene. DNA er i ferd med å miste grepet på ungdommen, og plata må ses som et framstøt for å rette på dette. Det holder ikke lenger med den gamle svadaen om trygghet i fellesskapet etc, hverken overfor ungdommen eller arbeiderklassen som helhet. Derfor gamle progressive tekster og «kritiske ungdomsrøster». Plata er et usedvanlig frekt og grunnfalskt frieri til ungdommen – fra byråkratkapitalistenes i bunn og grunn lydige barn. «Den internasjonale brigades sang» ble sunget i slutten av trettiåra av nordmenn som visste hva internasjonal solidaritet var for noe. Som kjent gikk DNA i spissen for å kriminalisere dem da de kom hjem fra Spania. Kvalmen stiger i oss når vi hører denne sangen framført av svikernes sønner og døtre.

Nå er heldigvis ikke alt på plata like malplassert som «Internasjonalen» og «Den internasjonale brigades sang». Mesteparten er tross alt vanlig gods fra Youngstorget i poputgave. Så sensurinstansene har ikke glemt **hele** sin nyere historie.

Blant det nyskapte (?) er også dikt som dette:

«at jorden er en stjerne
med mennesker vi alle burde
verne
mot kaos, krig og nød»

I tillegg stiller AUF-garden flere krav av typen «la oss få fred nå i dag».

Noen flere eksempler: I ei vise om Vietnam lyder refrenget slik:

«I Ho Chi Minhs by der møtes
vi alle
sammen skal vi se på månen
i kveld»

Teksten er pinlig platt, det er nå en ting. I tillegg ligger det nær å bemerke at AUF-garden stod nærmest kontinuerlig og så på månen mens progressiv ungdom over hele verden var opptatt med å demonstrere mot USA-imperialismen og drive støttearbeid for FNL og det vietnamesiske folket.

Et spor er en sukkersøt poplåt om kvinnekamp med et lettere forvridt Mao-sitat som tittel. Når gikk AUF i spissen for å reise kvinnene til kamp, det være seg mot en undertrykkende abortlov eller for retten til arbeid?

Gjennom hele plata går en jevn, flat og søvnig rytme som står uendelig fjernt fra arbeiderklassens og den progressive ungdommens kulturelle tradisjoner. Det er bare vispene på batteriet som går og går og maner til ro, til ansvarlighet, til passivitet. Harmoniene understreker at de vordende departementsrådene egentlig er fælt så fornøyde med tilværelsen. Og det har de all grunn til – i motsetning til ungdom uten arbeid og skikkelig bolig, med gjeld oppover øra og usikker framtid.

Snart vil den norske arbeiderklassen og den revolusjonære ungdommen plukke alskens «progressiv» flitterstas av både unge og gamle kapitalforvaltere på Youngstorvet. Den dagen «Internasjonalen» markerer samholdet og styrken i massenes kamp for den sosialistiske revolusjonen, blir nok tonene andre i de kretser.

Sørg for at makkverket blir en økonomisk fiasko og at «eksperimentet» ikke frister til gjentakelse!

med rød penn

STIG HOLMÅS

Stig Holmås hører til den unge garden av norske progressive forfattere. Han har sjøl arbeiderklassebakgrunn, og mange av dikta hans er henta fra dette miljøet som han står i stor gjeld til.

Mitt gode humør har jeg fått fra min mor. Av min far har jeg lært å skille det riktige fra det uriktige. Fra dem begge har jeg fått min tro på de positive egenskapene i menneskene. Og når jeg har fått vokse opp og er blitt i stand til å elske, så har jeg min gjeld til den norske arbeiderklassen", sier han sjøl.

Han skriver om problemene og vanskelighetene til vanlige folk, men han nøyer seg ikke med å skildre elendigheta. Om veien å gå sier han: "Skjoldet vi hamrer er et sterkt parti og sverdet er Lenins lære".

Borgerskapet og deres talsmenn i kulturlivet hevder ofte at politisk diktning ikke er kunst. De sier den er sjablongmessig, steril og kjedelig. Da Høyres Pressebyrå anmeldte Holmås diktsamling "Tenke på i morgen", het det blant annet: "Uappetitteligheten og talentløsheten er det eneste fullkomne.... dette psykopatiske vrøvl.... Holmås er ikke vår gris". Å bli angrepet av fienden er en bra ting, sier Mao Tse-Tung, og kraftsalver fra borgerskapet bør være en oppfordring til progressive om å bli bedre kjent med dikta til Stig Holmås.

Stig Holmås er født i Bergen 1946. Han har gitt ut diktsamlingene "Vi er mange" og "Tenke på i morgen". Dessuten har han redigert anatologien "Norsk arbeiderlyrikk".

Green Berets

Jeg er lært opp til å forstå
at fascisme skal bekjempes.
Så da norske myndigheter ga ordre om å
åpne kinodørene for den amerikanske goebbels-
filmen «Green Berets»,
— kjøpte jeg billett og gikk inn i salen
for å vise min avsky,
for å ytre meg.

Og vi var mange
som ikke likte menneskedreperne.
Som ropte ut vår protest.
Som ble slått av fremmøtte ny-nazister.
Som ble ført bort av politiet.

Og jeg husker den pene unge mannen
med merke på jakkeslaget («BOMB HANOI»)
rope til en av politifolkene at de
burde henge oss.
Vill i øynene da han ropte.

Dagen etter uttrykte en konservativ avis
sin begeistring over at
«pøbelen» (det var vi) var blitt «kjeppjaget»
av politiet.

Jeg er glad for at
jeg er lært opp til å forstå
at fascisme skal bekjempes.

HVA MÅ GJØRES

AVISA TIL NORGES KOMMUNISTISKE STUDENTFORBUND

ADRESSE: Hva må gjøres, Boks 2072 Grønnerløkka, Oslo 5

Ansvarleg: Bernt Holtmark - postgiro: 2 23 26 43.

OSLO 9

Gått glipp av noen numre?

kr.30 pr. år
postgiro:
22 326 43

HER FØLGER EI LISTE OVER INNHOLDET I DE FORSKJELLIGE NUMRENE:

- 1/74: PRESENTASJON AV NKS
 - 2/74: OM ENHETSFRONTEN, OM SV's PARTISJÅVINISME, ETC.
 - 3/74: TEMA: HVA SKJER MED LÆRERUTDANNINGA?
 - 4-5/74: TEMA: VENSTREOPPORTUNISMEN
 - 1/75: TEMA: FAG OG FORSKNING
 - 2/75: TEMA: SOSIALISTISK VALGFORBUND
 - 3/75: TEMA: BORGERLIG, DEMOKRATI OG FASCISME
 - 4/75: TEMA: KVINNEKAMP
 - 5/75: OM IMPERIALISMEN
 - 1/76: TEMA: PROLETARISK INTERNASJONALISME
 - 2/76: TEMA: ANTIKOMMUNISMEN
 - 3/76: OM LINJEGODSSTREIKEN, "STUDENTARISTOKRATIET"
- SKAFF DEG DEM OG TEGN ABONNEMENT NÅ: